

2007–2013 M. PROGRAMA „EUROPA PILIEČIAMS“

PROGRAMOS VADOVAS

Redakcija galioja nuo 2011 m. kovo mėn.

Komunikacijos generalinis direktoratas

http://ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php

TURINYS

PIRMA DALIS. BENDROJI INFORMACIJA

I SKYRIUS. ĮVADAS	4
I.1. Įvadinė informacija	4
I.2. Programos vadovo paskirtis	4
I.3. Bendrieji ir specialieji programos „Europa piliečiams“ tikslai	5
I.4. Programos „Europa piliečiams“ prioritetai	6
I.5. Programos „Europa piliečiams“ struktūra	8
I.6. Programos „Europa piliečiams“ valdymas	10
I.7. Bendras programos biudžetas	10
I.8. 2011–2013 m. kalendorius ir atrankos rezultatų paskelbimas	12
I.9. Į ką kreiptis	13
II SKYRIUS. PARAIŠKŲ TEIKIMO IR ATRANKOS TVARKA	14
II.1. Paraiškų teikimo tvarka	14
II.1.1. Dotacijos paraiškos elektroninė forma (e. forma)	14
II.1.2. Papildomi dokumentai, kuriuos reikia atsiųsti paštu	14
II.2. Atrankos tvarka	16
II.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai.....	16
A. Pareiškėjas ir partneriai	17
A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis.....	17
A.1.1. Teisinis statusas	17
A.1.2. Įsteigti vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių.....	17
A.1.3. Organizacijos pobūdis	17
A.2. Partnerių skaičius	17
B. Projekto pobūdis ir mastas.....	17
B.1. Dalyvių skaičius	17
B.2. Biudžetas	17
B.3. Veiklos vieta ir veiklos sričių skaičius	17
B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis arba projekto trukmė	17
C. Paraiška:.....	18
C.1. Oficiali paraiškos forma	18
C.2. Terminas	18
C.3. Oficiali kalba	18
II.2.2. Atmetimo kriterijai.....	18
II.2.3. Atrankos kriterijai	19
II.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai	20
II.3. Konsultavimasis su Programos komitetu ir Europos Parlamentu	22
II.4. Dotacijos skyrimas	22
III SKYRIUS. FINANSINĖS IR SUTARČIŲ SĄLYGOS	23
III.1. Bendrosios finansinės ir sutarčių sąlygos	23
III.1.1. Dotacijos dydis	23
III.1.2. Bendras finansavimas.....	23
III.1.3. Sprendimas dėl dotacijos skyrimo ir dotacijos sutartis	23
III.1.4. Prievolės pagal sprendimą dėl dotacijos skyrimo ir dotacijos sutartį	24

III.1.5. Subranga ir pirkimo sutarčių sudarymas	24
III.1.6. Garantija	24
III.1.7. Auditas	25
III.1.8. Atsakomybė už rezultatus, jų panaudojimas	25
III.1.9. Matomumas ir viešumas.....	25
III.1.10. Rezultatų vertės didinimas ir sklaida	26
III.1.11. Duomenų apsauga	26
III.1.12. Teisinė bazė.....	27
III.2. Finansinės ir sutarčių sąlygos (taikomos projektų dotacijoms)	28
III.2.1. Draudimas skirti dotaciją atgaline data	28
III.2.2. Draudimas teikti dvigubą finansavimą.....	28
III.2.3. Draudimas siekti pelno.....	28
III.2.4. Terminų laikymasis	28
III.2.5. Dotacijos apskaičiavimas	28
III.2.5.1. Vienodo dydžio finansavimas	29
III.2.5.2. Finansavimas pagal biudžetą.....	29
III.2.6. Mokėjimo tvarka	31
III.2.6.1. Išankstinis finansavimas.....	31
III.2.6.2. Galutinis mokėjimas.....	32
ANTRA DALIS. PROGRAMOS VEIKSMŲ SPECIFIKA	33
IV SKYRIUS. PROJEKTŲ DOTACIJOS.....	33
Pirmasis veiksmas „Aktyvių piliečių Europa“	33
IV.1. 1.1 priemonė „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“	33
IV.2. 1.2 priemonė „Susigiminiavusių miestų tinklai“	36
IV.3. 2.1 priemonė „Piliečių projektai“	39
IV.4. 2.2 priemonė „Remiamosios priemonės“	42
Antrasis veiksmas „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“	44
IV.5. 3 priemonė „Parama pilietinės visuomenės organizacijų vykdomiems projektams“	44
Ketvirtasis veiksmas „Gyva Europos atmintis“	47
IV.6. Gyva Europos atmintis.....	47
V SKYRIUS. VEIKLOS DOTACIJOS.....	51
Antrojo veiksmo 1 priemonė „Struktūrinė parama ES politikos tyrimų organizacijoms (ekspertų grupėms)“ ir 2 priemonė „Struktūrinė parama ES lygmens pilietinės visuomenės organizacijoms“	51
1 PRIEDAS. ŽODYNĖLIS	60
II PRIEDAS. REIKALAVIMŲ ATITIKIMO KRITERIJŲ LENTELE	66
III PRIEDAS. VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI, taikomi pagal 1.1 priemonę	67
IV PRIEDAS. VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI renginiams, taikomi pagal 1.2 priemonę	68
V PRIEDAS. VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI renginiams, taikomi pagal Antrojo veiksmo 3 priemonę ir Ketvirtąjį veiksma	69
VI PRIEDAS. VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI, taikomi veiklos dotacijoms pagal Antrojo veiksmo 1 ir 2 priemones	70

PIRMA DALIS. BENDROJI INFORMACIJA

I SKYRIUS. ĮVADAS

I.1. Įvadinė informacija

2009 m. pabaigoje patvirtinta Lisabonos sutartimi įnešta tam tikrų svarbių Europos pilietiškumo koncepcijos pokyčių. Ir Europos Sąjungos sutartyje, ir Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo įtvirtinti ES demokratiniai principai, nustatytos Europos Sąjungos piliečių teisės, išdėstyti pagrindiniai metodai, kaip įtraukti piliečius ir jų asociacijas į Europos politikos darbotvarkės kūrimo procesą. Tokios sritys kaip: i) piliečių poreikių raiška ir priemonės, kurias būtina sukurti, kad šie poreikiai būtų patenkinti, ii) demokratinės sistemos atvirumas sudarant piliečiams galimybę joje dalyvauti, ir iii) žmonių teisės bei žinojimas apie šias teises yra glaudžiai susijusios. Norint sukurti ilgalaikį atsakomybės jausmą ir pojūtį, kad esame Europos Sąjungos dalis, visas tris sritis reikia puoselėti vienodai ir tinkamomis priemonėmis.

Kadangi Europos pilietiškumas yra svarbus veiksnys stiprinant ir saugant Europos integracijos procesą, Europos Komisija ir toliau skatina Europos piliečius būti aktyviais visose savo bendruomenės gyvenimo srityse, kad taip galėtų dalyvauti kuriant dar vieningesnę Europą.

2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimu Nr. 1904/2006/EB Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino programą „Europa piliečiams“ 2007–2013 m. laikotarpiui – taip sukurtas teisinis pagrindas remti įvairią veiklą ir įvairių organizacijų, propaguojančių „aktyvų Europos pilietiškumą“, taigi ir piliečių bei pilietinės visuomenės organizacijų (toliau – PVO) dalyvavimą Europos integracijos procese.

I.2. Programos vadovo paskirtis

Šio Programos vadovo paskirtis – padėti visiems, norintiems rengti projektus arba prašyti finansinės paramos pagal programą „Europa piliečiams“ (2007–2013 m.). Vadovas padės suprasti Programos tikslus ir veiklos sritis, taigi veiklos, kuriai gali būti suteikta parama, pobūdį.

Jame pateikta išsami informacija apie tai, ko reikia norint kreiptis dėl paramos ir kokia parama gali būti suteikta. Šiame Programos vadove pateikta tokia informacija:

- išsami informacija apie finansavimo pagal programą „Europa piliečiams“ galimybes: nurodytos svarbiausios paraiškų skirti finansavimą teikimo sąlygos, paaiškinta atrankos procedūros tvarka ir bendros taisyklės, taikomos toms ES dotacijų paraiškoms, kurios šios procedūros pabaigoje yra atrenkamos;
- siekiant pastovumo ir aiškumo pateiktas paraiškų teikimo ir vertinimo kalendorius, kuris galios visą Programos laikotarpį. Jis padės organizacijoms, norinčioms įgyvendinti tam tikrą veiklą pagal šią Programą, parengti veiksmingesnius ir ilgesnio laikotarpio veiklos planus;
- išsamiai ir nekeičiamai išaiškinti visi reikalavimai, kuriuos turi atitikti kiekvieno pobūdžio projektas;
- pateiktas programos „Europa piliečiams“ sąvokų ir apibrėžčių išaiškinimas (žr. [I PRIEDA](#), p. 60).

Tačiau šis Vadovas bus taikomas tik jeigu:

- Komisija patvirtins programos „Europa piliečiams“ metinę Programos komiteto pateiktą darbo programą;
- Europos Parlamentas ir Taryba Europos Sąjungos metiniame biudžete patvirtins programai „Europa piliečiams“ reikalingą finansavimą.

Visas formas ir dokumentus, kurių reikia norint kreiptis dėl finansavimo, galima atsisiųsti iš interneto svetainių, kurių adresai nurodyti II.1 dalyje „Pareiškų teikimo tvarka“, kad pareiškėjams būtų lengva juos rasti ([žr. p. 14](#)).

I.3. Bendrieji ir specialieji programos „Europa piliečiams“ tikslai

Bendrasis tikslas – padėti:

- suteikti piliečiams galimybę veikti kartu ir dalyvauti kuriant glaudesnę, demokratinę bei į pasaulį orientuotą ir kultūrų įvairovės pagrindu suvienytą bei praturtintą Europą, taip plėtojant Europos Sąjungos pilietiškumą;
- ugdyti Europos identiteto jausmą, paremtą bendromis vertybėmis, istorija ir kultūra;
- skatinti piliečių priklausymo Europos Sąjungai jausmą;
- pagerinti Europos piliečių toleranciją ir tarpusavio supratimą, gerbiant ir skatinant kultūrų ir kalbų įvairovę, kartu prisidedant prie kultūrų dialogo.

Šių specialiųjų tikslų būtina siekti tarpvalstybiniu lygmeniu:

- suburti vietos bendruomenių narius iš visos Europos, kad jie galėtų dalytis ir keistis patirtimi, nuomonėmis ir vertybėmis, mokytis iš istorijos ir kurti ateitį;
- skatinti veiksmus, diskusijas ir svarstymus Europos pilietiškumo ir demokratijos, bendrų vertybių, bendros istorijos ir kultūros klausimais, bendradarbiaujant pilietinės visuomenės organizacijoms Europos mastu;
- priartinti Europą prie jos piliečių propaguojant Europos vertybes bei pasiekimus ir kartu išsaugoti praeities atmintį;
- skatinti visų dalyvaujančių šalių piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų sąveiką, prisidedant prie kultūrų dialogo ir pabrėžiant Europos įvairovę bei vienovę, ypač daug dėmesio skiriant veiklai, kuria siekiama plėtoti Europos Sąjungos valstybių narių, įstojusių iki 2004 m. balandžio 30 d., ir valstybių narių, įstojusių po šios datos, piliečių glaudesnius ryšius.

I.4. Programos „Europa piliečiams“ prioritetai

Pagal šią programą prioritetinėmis laikomos tam tikros temos, kurios yra ypač aktualios kuriant aktyvų Europos pilietiškumą. Dėmesys tokioms temoms skatins projektų, skirtų toms pačioms problemoms spręsti, sąveiką ir užtikrins didesnę remiamos veiklos bei apskritai visos programos matomumą ir poveikį. Įgyvendinant veiklą pagal šias temas pareiškėjams patariama spręsti problemas žvelgiant iš platesnės – ne vien nacionalinės, bet Europos lygmens – perspektyvos ir (arba) lyginant įvairias nacionalines perspektyvas. Ši tarpvalstybinė matmenį, jei įmanoma, turėtų papildyti vietos matmuo.

Šios temos galios visą programos laikotarpį, taigi bus ilgalaikio pobūdžio. Pareiškėjams pagal šią programą patariama projektus skirti **bent vienam Programos nuolatinį prioritetų**.

Kad būtų galima reaguoti į naujus arba labai konkrečius Europos darbotvarkėje atsirandančius klausimus, metiniame darbo plane gali būti nurodytos konkrečios ypač aktualios temos. Šie metiniai prioritetai skelbiami Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos (toliau – EACEA) interneto svetainėje:

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/programme/priority_themes_en.php.

Pareiškėjams taip pat patariama atsižvelgti į horizontalius klausimus, kaip antai: lyčių lygybė, nediskriminavimas. Todėl programa turėtų būti atvira visiems Europos piliečiams, įskaitant teisėtus gyventojus, be jokios diskriminacijos dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos arba įsitikinimų, neįgalumo, amžiaus ir seksualinės orientacijos.

Nuolatiniai prioritetai

1. Europos Sąjungos ir pagrindinių jos vertybių ateitis

Pagrindinės ES vertybės – žmogaus orumas, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms – dar kartą įtvirtintos Lisabonos sutartyje, joje dar labiau pabrėžtas Europos Sąjungos žmonių solidarumas, taika ir gerovė. Teisiškai įpareigojanti Pagrindinių teisių chartija yra dar vienas didelis žingsnis pirmyn, visos ES politikos kompasas. ES pasaulinis vaidmuo Sutartyje taip pat įgyja naują pagrindą, svarbių pakeitimų padaryta ES institucijų veiklos, institucinių santykių ir Europos institucijų, nacionalinių parlamentų ir piliečių sąveikos srityje.

Atsižvelgiant į šiuos pokyčius ir norint ugdyti piliečių atsakomybės ir Europos identiteto jausmą, reikia, kad piliečiai aktyviai dalyvautų debatuose ir pateiktų nuomonę apie ES ir jos vertybes. Programa „Europa piliečiams“ šiuo atžvilgiu yra svarbi priemonė. Pareiškėjams patariama apsvarstyti, kaip šias vertybes atspindėti savo veikloje.

2. Aktyvus Europos pilietiškumas: piliečių aktyvumas ir demokratija Europoje

Pirmininko J. M. Barroso „Politinėse gairėse kitos kadencijos Komisijai“ ES pilietiškumo ir aktyvumo stiprinimas nurodoma kaip svarbiausi ES uždaviniai. Naujosiomis Lisabonos sutarties nuostatomis labai pagerintos galimybės kurti žmonių Europą. Šių nuostatų įgyvendinimas – įskaitant ir piliečių iniciatyvą – sukurs naujų Europos institucijų ir piliečių bei įvairių pilietinės visuomenės veikėjų bendradarbiavimo galimybių.

Savanoriško darbo principas yra piliečių aktyvumo pagrindas, pagal šį principą piliečiai įvertina visuomenės poreikius ir į juos reaguoja. Savo laiką savanoriškai aukodami kitų labai savanoriai aktyviai dalyvauja visuomenės gyvenime. Jie ugdo priklausymo bendruomenei, taigi ir atsakomybės jausmą. Todėl savanoriškas darbas yra ypač galinga priemonė, skatinanti piliečių išipareigojimus visuomenei ir jos politiniam gyvenimui. Tai, kad 2011 m. paskelbti Europos savanoriškos veiklos metais siekiant skatinti aktyvų pilietiškumą, yra ypač laiku suteikta galimybė gilinti žinias ir suvienyti suinteresuotuosius subjektus.

Programa „Europa piliečiams“ yra svarbi priemonė, padedanti gilinti žinias apie Europai aktualius dalykus ir skatinanti piliečius pasinaudoti savo iniciatyvos teise ir aktyviai dalyvauti demokratiame ES gyvenime.

3. Kultūrų dialogas

Kultūrų dialogas atlieka svarbų vaidmenį ugdant bendrumo jausmą, tarpusavio supratimą ir solidarumą, tai neatskiriama socialiai glaudžios visuomenės dalis. Atsižvelgiant į pastaraisiais metais padidėjusius socialinius skirtumus, su tuo susijusią įtampą dėl ksenofobijos, rasizmo ir netolerancijos, dabar daugiau negu kada nors anksčiau yra būtina skatinti kultūrų ir tikėjimų dialogą. Dalyvavimas tokiaame projekte turėtų gilinti žinias ir praturtinti kultūrinę ir kalbinę Europos aplinką. Tai taip pat turėtų paskatinti tarpusavio supratimą ir toleranciją, prisidėti prie garbingo, dinamiško ir daugiasluoksni Europos identiteto kūrimo. Naujos socialinių naujovių formos ir pagrindinis vaidmuo, kurį atlieka pilietinės visuomenės organizacijos, galėtų būti ypač idėjų turtingos sritys, kurias vertėtų ištirti ir vykdyti projektus, susijusius su savanorišku darbu ir ryšių tarp kartų stiprinimu.

4. Žmonių gerovė Europoje: užimtumas, socialinė sanglauda ir darni plėtra

Pagal strategiją „Europa 2020“ svarbiausią ES darbotvarkės dalį užima europiečių teisės, gerovė ir solidarumas ir pripažįstama, kad, norint panaikinti spragą tarp Europos integracijos tikrosios padėties ir žmonių suvokimo, reikia, kad Europos politikoje būtų labiau atsižvelgiama į piliečių poreikius. Siūlomi pagrindiniai naujosios strategijos uždaviniai: vertės kūrimas augimą grindžiant žiniomis, žmonių, kaip integruotos visuomenės narių, teisių stiprinimas ir konkurencingos, darnios, „žalesnės“ ekonomikos kūrimas. Programa „Europa piliečiams“ paskatins imtis veiklos šiems uždaviniams spręsti – Europos matmuo bus diegiamas kasdieniame žmonių gyvenime ir bus parodyta, kaip ES gali sustiprinti žmonių gerovę kintančioje aplinkoje.

5. ES politikos poveikis visuomenei

Piliečių dalyvavimas sprendžiant Europos Sąjungos politikos prioritetinius uždavinius yra svarbiausias piliečių aktyvumo aspektas. Programa „Europa piliečiams“ yra vertinga priemonė, padėsianti skatinti Europos piliečius keistis nuomonėmis apie tai, kaip šiuos uždavinius būtų galima įgyvendinti. Kad Europa būtų arčiau savo piliečių, ypač svarbu gilinti piliečių žinias apie tai, kokių rezultatų pasiekta įgyvendinant Europos politiką ir veiksmus. Todėl pagal šią programą turėtų būti remiama ta veikla, kuria piliečiams būtų suteikiamos galimybės dalyvauti debatuose, vertinti ir kurti nuomonę apie pasiektus rezultatus.

I.5. Programos „Europa piliečiams“ struktūra

Programa įgyvendinama keturiose veiksmų srityse:

- 1 veiksmas: Aktyvių piliečių Europa (miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai, susigiminiavusių miestų tinklai, piliečių projektai, remiamosios priemonės);
- 2 veiksmas: Aktyvi Europos pilietinė visuomenė (parama pilietinės visuomenės organizacijų (PVO) vykdomiems projektams ir struktūrinė parama ekspertų grupėms bei PVO);
- 3 veiksmas: Kartu Europos labui (informaciniai renginiai, tyrimai, informavimo ir informacijos sklaidos priemonės);
- 4 veiksmas: Gyva Europos atmintis.

Dotacijos trečiajam veiksmui įgyvendinti neskiriamos, taigi šis Vadovas trečiajam veiksmui netaikomas.

Kad būtų pasiekti programos „Europa piliečiams“ tikslai, programoje siūloma įgyvendinti skirtingų sričių veiklą, kuriai skiriamos dviejų rūšių dotacijos:

A. PROJEKTŲ DOTACIJOS – projektai yra veikla, vykdoma tam tikrą laikotarpį, per kurį įgyvendinama veikla konkrečiose siūlomose srityse.

B. VEIKLOS DOTACIJOS – veiklos dotacijos¹ skiriasi nuo projektų dotacijų, nes tai yra finansinė parama išlaidoms, kurios yra reikalingos tam, kad organizacija galėtų tinkamai atlikti savo įprastą ir nuolatinę veiklą, kaip antai: personalo, vidaus susitikimų, leidinių, informacijos rengimo ir sklaidos, kelionių įgyvendinant darbo programą, nuomos, nusidėvėjimo ir kitoms išlaidoms, susijusioms su organizacijos darbo programa, padengti.

Toliau glaustai apibūdinami įvairūs veiksmai ir priemonės:

A. PROJEKTŲ DOTACIJOS

Pirmasis veiksmas „Aktyvių piliečių Europa“

„Aktyvių piliečių Europa“ tikslas – suburti visos Europos vietos bendruomenių atstovus, kad jie galėtų keistis patirtimi, nuomone ir vertybėmis, mokytis iš istorijos ir kurti ateitį. Jis skirtas skatinti susitikimus, keitimąsi patirtimi ir debatus tarp įvairių šalių Europos piliečių ir pasitelkiant įvairias priemones:

1 priemonė „Miestų giminiavimasis“

Ši priemonė skirta remti veiklą, kurią sudaro arba kuria skatinamas tiesioginis Europos piliečių bendradarbiavimas jiems dalyvaujant miestų giminiavimosi veikloje ir skatinamas susigiminiavusių miestų tinklų kūrimas. Todėl pagal šią priemonę galima šių dviejų rūšių

¹ Dotacijos gali būti skiriamos, laikantis specialių kriterijų, kaip metinės veiklos dotacijos arba kaip daugiamečių partnerystės dotacijos. Šiame Vadove aptariamas tik metinių dotacijų skyrimas. Taigi, daugiamečių partnerystės dotacijoms šis Vadovas netaikomas, dėl jų bus skelbiamas atskiras kvietimas.

veikla: **1.1 priemonė „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“** ([žr. p.33](#)) ir **1.2 priemonė „Susigiminiavusių miestų tinklai“** ([žr. p. 36](#)). *Susigiminiavusių miestų sąvoką reikia suprasti plačiąja prasme – tai miestai, kurie yra pasirašę arba įsipareigoję pasirašyti giminiavimosi susitarimus, taip pat miestai, kurie naudojami kitomis partnerystės formomis bendradarbiavimui ir kultūrinėms sąsajoms stiprinti.*

2 priemonė „Piliečių projektai ir remiamosios priemonės“

Pagal **2.1 priemonę „Piliečių projektai“** ([žr. p. 39](#)) galima remti įvairius tarpvalstybinio ir tarpsektorinio pobūdžio projektus, kuriuose tiesiogiai dalyvauja piliečiai. Tokie projektai bendrai veiklai ar diskusijoms apie bendrai rūpimus Europos klausimus vietos ar Europos lygmeniu turėtų suburti piliečius iš įvairių sluoksnių. Piliečių dalyvavimui skatinti reikėtų taikyti naujoviškus metodus.

Norint plėtoti ir stiprinti visus programos veiksmus, taip pat svarbu plėtoti remiamąsias priemones – pagal **2.2 priemonę „Remiamosios priemonės“** ([žr. p. 42](#)) – kad būtų galima keistis geriausia praktika, sutelkti įvairių suinteresuotųjų subjektų patirtį skatinat aktyvų Europos pilietiškumą.

Antrasis veiksmas „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“

3 priemonė „Parama pilietinės visuomenės organizacijų vykdomiems projektams“

Šios priemonės tikslas – remti įvairių programoje dalyvaujančių šalių pilietinės visuomenės organizacijų bendradarbiavimą vykdant tam tikrus projektus programos tikslus ir prioritetus atitinkančiose srityse. Tokiuose projektuose gali dalyvauti įvairios – vietos, regiono, valstybės ar Europos lygmens – organizacijos ([žr. p. 44](#)).

Ketvirtasis veiksmas – Gyva Europos atmintis

Šio veiksmo tikslas – pagerbti nacizmo ir stalinizmo aukų atminimą ([žr. p. 47](#)).

B. VEIKLOS DOTACIJOS

Antrasis veiksmas „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“

1 priemonė „Struktūrinė parama Europos viešosios politikos tyrimų organizacijoms (ekspertų grupėms)“

Ši priemonė skirta Europos viešosios politikos tyrimų organizacijų (ekspertų grupių), gebančių kurti naujas idėjas ir mąstyti apie Europai rūpimus klausimus, aktyvų Europos pilietiškumą ir Europos vertybes, darbui remti ([žr. p. 51](#)).

2 priemonė – Struktūrinė parama Europos lygmens pilietinės visuomenės organizacijoms

Pagal šią priemonę bus stiprinami Europos interesų srityse veikiančių pilietinės visuomenės organizacijų pajėgumai ir stabilumas, kad jos galėtų veikti Europos lygmeniu. Tikslas – padėti sukurti organizuotą, nuoseklią ir aktyvią Europos pilietinę visuomenę ([žr. p. 51](#)).

I.6. Programos „Europa piliečiams“ valdymas

Europos Komisija

Galutinė atsakomybė už sklandų programos „Europos piliečiams“ įgyvendinimą tenka Europos Komisijos Komunikacijos generaliniam direktoratui. Konsultuodamasis su Programos komitetu, jis valdo biudžetą, nustato programos prioritetus, tikslus ir kriterijus per visą programos laikotarpį. Be to, Europos lygmeniu jis orientuoja, stebi ir vertina bendrą programos įgyvendinimą bei tolesnius veiksmus. Europos Komisijai atstovauja Vykdomoji įstaiga.

Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga

Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA), įsteigta 2005 m. sausio 14 d., atsako už visų programos „Europa piliečiams“ veiksmų įgyvendinimą, išskyrus tą trečiojo veiksmo dalį, kurią tiesiogiai įgyvendina Komunikacijos generalinis direktoratas. EACEA yra atsakinga už šių projektų įgyvendinimą visais jų etapais, be kitų dalykų, už kvietimų tiekti pasiūlymus rengimą, projektų atranką ir sprendimų ir (arba) sutarčių dėl projektų pasirašymą, projektų finansinį valdymą, stebėseną, ryšių su paramos gavėjais palaikymą ir patikras vietoje.

Programos „Europa piliečiams“ centrai

Kad informacija apie programą „Europa piliečiams“ lengviau pasiektų visus, kam ši programa aktuali, Europos Komisija įkūrė *programos „Europa piliečiams“ centrus*. Šių nacionalinių struktūrų funkcijos yra užtikrinti, kad apie programos įgyvendinimą, veiklą ir finansavimo galimybes plačiai visuomenei būtų teikiama tikslinga, veiksminga, suprantama praktinė informacija. Nuo 2008 m. daugelis valstybių narių šias koordinavimo struktūras įsteigė tam, kad galėtų bendradarbiauti su Komisija ir skleisti informaciją savo viduje. Programos „Europa piliečiams“ centrų sąrašas skelbiamas interneto svetainėje

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Valstybės narės ir kitos dalyvaujančios šalys

ES valstybės narės įgyvendinant programą „Europa piliečiams“ veikia visų pirma per Programos komitetą, į kurį skiria savo atstovus. Su Programos komitetu oficialiai konsultuojamasi įvairiais programos įgyvendinimo klausimais, pavyzdžiui, dėl siūlomo metinio darbo plano, atrankos kriterijų ir tvarkos, bendro įvairių veiksmų santykio ir t. t. Kitos programoje dalyvaujančios šalys taip pat dalyvauja Programos komiteto darbe kaip stebėtojos be balsavimo teisės.

I.7. Bendras programos biudžetas

Bendras septynerių metų (2007–2013 m.) programos biudžetas yra **215 mln. EUR**. Metinis biudžetas priklauso nuo biudžetą valdančių institucijų sprendimo. Toliau nurodytoje interneto svetainėje skelbiami atskiri biudžeto priėmimo etapai. Ši programa finansuojama pagal biudžeto **16 05 01** eilutę:

http://ec.europa.eu/budget/documents/2011_en.htm?submenuheader=2.

Programos sukūrimo sprendime nurodyta, kad visos Programos biudžetas įvairiems jos veiksmams 2007–2013 m. laikotarpiu turėtų būti paskirstytas tokiomis dalimis:

Pirmajam veiksmui „Aktyvių piliečių Europa“: ne mažiau kaip 45 proc.

Antrajam veiksmui „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“: apie 31 proc.

Trečiajam veiksmui „Kartu Europos labui“: apie 10 proc.

Ketvirtajam veiksmui „Gyva Europos atmintis“: apie 4 proc.

Likusieji asignavimai skiriami bendroms, administracinėms ir techninėms programos išlaidoms padengti.

I.8. 2011–2013 m. laikotarpio kalendorius ir atrankos rezultatų paskelbimas

Nustatyti tokie paraiškų teikimo terminai:

Pirmasis veiksmas „Aktyvių piliečių Europa“

Priemonė	Paraiškos pateikimo terminas*	Reikalavimus atitinkantis laikotarpis: projektai privalo būti pradėti vykdyti šiuo laikotarpiu
1.1 priemonė „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“		
1 etapas	Vasario 1 d.	Tų pačių kaip termino metų birželio 1 d. – po termino einančių metų vasario 28 d.
2 etapas	Birželio 1 d.	Tų pačių metų kaip termino metų spalio 1 d. – po termino einančių metų birželio 30 d.
3 etapas	Rugsėjo 1 d.	Po termino einančių metų sausio 1 d.–rugsėjo 30 d.
1.2 priemonė „Susigiminiavusių miestų tinklai“		
1 etapas	Vasario 1 d.	Tų pačių kaip termino metų birželio 1 d.–gruodžio 30 d.
2 etapas	Rugsėjo 1 d.	Po termino einančių metų sausio 1 d.–gegužės 30 d.
2.1 priemonė „Piliečių projektai“		
	Birželio 1 d.	Tų pačių kaip termino metų gruodžio 1 d. – po termino einančių metų gegužės 31 d.
2.2 priemonė „Remiamosios priemonės“		
	Birželio 1 d.	Tų pačių kaip termino metų gruodžio 1 d. – po termino einančių metų gegužės 31 d.

Antrasis veiksmas „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“

Priemonė	Paraiškos pateikimo terminas	Reikalavimus atitinkantis laikotarpis: projektai privalo būti pradėti vykdyti šiuo laikotarpiu
1 ir 2 priemonės „Veiklos dotacijos“	Spalio 15 d.	Per finansinius metus po termino.
3 priemonė „Pilietinės visuomenės organizacijų vykdomi projektai“	Vasario 1 d.	Tų pačių kaip termino metų rugpjūčio 1 d. – po termino einančių metų sausio 31 d.

Ketvirtasis veiksmas „Gyva Europos atmintis“

Paraiškų pateikimo terminas	Reikalavimus atitinkantis laikotarpis: projektai privalo būti pradėti vykdyti šiuo laikotarpiu
Birželio 1 d.	Tų pačių kaip termino metų gruodžio 1 d. – po termino einančių metų gegužės 31 d.

*Paraiškos turi būti pateiktos iki paskutinės paraiškų pateikimo dienos **12.00 val. (vidurdienio Briuselio laiku)**. Jeigu paraiškų pateikimo terminas yra savaitgalio diena, termino diena laikoma pirma darbo diena po savaitgalio.

Atrankos rezultatų paskelbimas

Pareiškėjams iš esmės turėtų būti pranešta apie atrankos rezultatus ketvirtą mėnesį nuo paraiškos pateikimo termino pabaigos. Atrinktų projektų sąrašas bus paskelbtas interneto svetainėje

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/results_compendia/results_en.php.

Pareiškėjams, kurių paraiškos nebuvo atrinktos, bus pranešta raštu.

Svarbu atminti, kad per laikotarpį nuo paraiškų pateikimo termino pabaigos iki atrankos rezultatų paskelbimo vyksta tokios procedūros:

- paraiškų vertinimas ir atranka;
- tik dėl projektų, teikiamų pagal Antrojo veiksmo 1 priemonę „Struktūrinė parama ES politikos tyrimų organizacijoms“ ir 2 priemonę „Struktūrinė parama ES lygmens PVO“ ir Pirmojo veiksmo 1.2 priemonę „Susigiminiavusių miestų tinklai“ *Programos komitete* ir Europos Parlamente vyksta konsultacijų procedūra, kuri trunka ne trumpiau kaip šešias savaites (išsamesnė informacija apie *konsultacijų procedūrą* pateikta [II.3 skyriuje, p. 22](#));
- sprendimo dėl atrankos priėmimas.

Tik tada, kai baigiamos šios procedūros, pareiškėjus galima informuoti apie atrankos proceso rezultatus.

I.9. Į ką kreiptis

Programos „Europa piliečiams“ centrai

Pareiškėjai gali kreiptis į programos „Europa piliečiams“ centrus – nacionalines struktūras, atsakingas už praktinės informacijos apie programos „Europa piliečiams“ įgyvendinimą sklaidą savo šalyse. Kaip kreiptis į programos „Europa piliečiams“ centrus, nurodyta interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

EACEA - Unit P7 Citizenship

Avenue du Bourget, 1 (BOUR 01/04A)

B-1140 Brussels - Belgium

Faks.+32 2 296 23 89; http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php

Dėl pirmojo veiksmo

1.1 priemonės „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ ir 1.2 priemonės „Susigiminiavusių miestų tinklai“: eacea-p7@ec.europa.eu

2.1 priemonės „Piliečių projektai“ ir 2.2 priemonės „Remiamosios priemonės“:
eacea-p7-citizensprojects@ec.europa.eu

Dėl antrojo veiksmo

1 ir 2 priemonių „Veiklos dotacijos“: eacea-p7-operatinggrants@ec.europa.eu

3 priemonės „Parama PVO vykdomiems projektams“: eacea-p7-civilsociety@ec.europa.eu

Dėl ketvirtojo veiksmo „Gyva Europos atmintis“: eacea-p7-remembrance@ec.europa.eu

II SKYRIUS. PARAIŠKŲ TEIKIMO IR ATRANKOS TVARKA

II.1. Paraiškų teikimo tvarka

II.1.1. Dotacijos paraiškos elektroninė forma (e. forma)

Visoms priemonėms sukurta elektroninė paraiškų sistema. Projektų pasiūlymai turi būti teikiami užpildant šiuo metu galiojančią dotacijos paraiškos elektroninę formą (e. formą) – ją galima rasti EACEA interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/eforms/index_en.php#1.

Atspausdintos, atsiųstos paštu, faksu arba elektroniniu paštu paraiškos NEBUS toliau vertinamos.

Atsisiuntę e. formą, privalote užpildyti visus duomenų laukus. Taip pat turite užpildyti ir pridėti du dokumentus, kurie sudaro neatskiriamą paraiškos dalį (pvz., garbės deklaraciją ir dotacijos apskaičiavimo lapą (biudžeta)², kuriuos turi užpildyti ir pasirašyti asmuo, įgaliotas priimti teisiškai įpareigojančius įsipareigojimus paraišką teikiančios organizacijos vardu), naudojant oficialias formas, pateiktas interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Sėkmingai pateikta paraiška TURI turėti pateikimo numerį, kuris įrašomas automatiškai, kai paraiška pateikiama.

II.1.2. Papildomi dokumentai, kuriuos reikia atsiųsti paštu

Be šios formos, kuri turi būti pateikta elektroniniu būdu, paštu iki kalendoriuje nurodyto termino (žr. [p. 12](#)) turi būti pateikti šie dokumentai:

- sąrašas, kuriame būtų nurodytas paraiškos pateikimo numeris ir išvardyti Vykdomajai įstaigai išsiųsti priedai;
- juridinio asmens forma (pareiškėjai atitinkamas formas gali rasti interneto svetainėje http://ec.europa.eu/budget/execution/legal_entities_en.htm);
- oficialaus PVM dokumento kopija, jei jūsų organizacija yra registruota PVM mokėtoja;
- nutarimo, įstatymo, potvarkio arba sprendimo, pagal kurį įsteigta atitinkama organizacija, kopija (šis reikalavimas taikomas tik ne pelno organizacijoms ir giminiavimosi komitetams)

² Pagal Pirmojo veiksmo 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ dotacija apskaičiuojama automatiškai, užpildžius dotacijos paraiškos elektroninės formos (e. formos) duomenų laukus. Taigi prie e. formos nereikia pridėti dotacijos apskaičiavimo lapo (biudžeto).

- finansinės informacijos forma, kuri turi būti tinkamai užpildyta ir patvirtinta banko, geriausiai kartu su naujausia banko ataskaita (atitinkama finansinės informacijos forma kiekvienai šaliai pateikiama interneto svetainėje http://ec.europa.eu/budget/execution/ftiers_en.htm);
- finansinių galimybių forma: šis reikalavimas taikomas tik ne pelno organizacijoms, jeigu prašomos dotacijos suma yra **didesnė kaip 25 000 EUR**. Tokiu atveju prie tinkamai užpildytos finansinių galimybių formos turi būti pridėtos organizacijos paskutinių metų, kurių sąskaitos uždarytos, pelno ir nuostolio bei balanso ataskaitos³ (jos negali būti senesnės kaip 18 mėnesių) (reikalavimas taikomas visoms priemonėms, išskyrus 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“);
- paskutinių finansinių metų metinė veiklos ataskaita (reikalavimas taikomas tik veiklos dotacijoms – Antrojo veiksmo 1 priemonei „Struktūrinė parama ES politikos tyrimų organizacijoms“ ir 2 priemonei „Struktūrinė parama ES lygmens PVO“);
- įrodymai, kad organizacija veikia vienos arba kelių vietos valdžios institucijų vardu (taikoma tik ne pelno organizacijoms ir giminiavimosi komitetams, teikiantiems paraiškas pagal 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ ir 1.2 priemonę „Susigiminiavusių miestų tinklai“).

Oficialios šių dokumentų formos taip pat skelbiamos interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Šiuos dokumentus reikia atsiųsti paštu šiuo adresu:

**EACEA
Unit P7 Citizenship
Applications – ‘ACTION X Measure X’
Avenue du Bourget, 1 (BOUR 01/04A)
B-1140 Brussels, Belgium**

Prašome e. formos, garbės deklaracijos ir dotacijos apskaičiavimo lapo Vykdomajai įstaigai NESIŪSTI paštu.

Išsamesnė informacija apie paraiškų teikimo tvarką pateikta interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

³ Prašome atkreipti dėmesį, kad prie veiklos dotacijos paraiškų (pagal Antrojo veiksmo 1 ir 2 priemones) pridedamos pelno ir nuostolio ataskaita bei balanso ataskaita turi būti patvirtintos.

II.2. Atrankos tvarka

Europos Sąjungos dotacijos skiriamos laikantis skaidrumo, lygių galimybių ir nediskriminavimo principų. Taigi siekiant užtikrinti skaidrumą ir lygias galimybes nustatomi specialūs kriterijai. Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

II.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Bus tikrinama, ar paraiškos visapusiškai atitinka nustatytus reikalavimus. Jei projektas neatitiks šių kriterijų, jis bus atmetas ir toliau nebus vertinamas.

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ (žr. II PRIEDA, p. 66).

Pasiūlymai vertinami, siekiant įsitikinti, ar jie visapusiškai atitinka reikalavimų atitikimo kriterijus, kurie yra bendri visoms programos *priemonėms* (žr. toliau aptartus reikalavimų atitikimo kriterijus), taip pat specialiuosius reikalavimų atitikimo kriterijus, taikomus kiekvienai priemonei (žr. specialiuosius reikalavimų atitikimo kriterijus, aptartus antroje Programos vadovo dalyje „Programos veiksmų specifika“).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas

Pareiškėjai ir partneriai turi būti viešosios institucijos arba ne pelno organizacijos, turinčios tam tikrą juridinio asmens statusą, atsižvelgiant į priemonę.

A.1.2. Įsteigti vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių

Pareiškėjai ir partneriai turi būti įsteigti vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių.

- **Programoje dalyvaujančios šalys (reikalavimus atitinkančios šalys)**

Programoje gali dalyvauti šios Europos Sąjungos valstybės narės: Airija, Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Vengrija, Vokietija, Švedija. Kroatija, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija ir Albanija yra šalys, kurios prisijungė prie programos, todėl gali visateisiškai dalyvauti visuose programos veiksmuose.

- **Šalys, potencialios programos dalyvės**

Programoje taip pat greičiausiai galės dalyvauti kitos šalys, t. y. ELPA valstybės, kurios yra EEE susitarimo narės⁴ (Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija), šalis kandidatė (Turkija) ir Vakarų Balkanų valstybės (Bosnija ir Hercegovina, Juodkalnija, Serbija, Kosovas pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 1244), jeigu įvykdys tam tikrus teisinius ir finansinius įsipareigojimus (t. y. pasirašys susitarimo memorandumą, kuriame atitinkamai ir išsamiai aptartas jų dalyvavimas programoje). Daugiau informacijos apie pokyčius, susijusius su šių valstybių dalyvavimu programoje pateikta interneto svetainėje http://ec.europa.eu/citizenship/focus/focus14_en.htm.

A.1.3. Organizacijos pobūdis (specialusis reikalavimų atitikimo kriterijus, jo taikymas priklauso nuo priemonės, išsamiau tai aptarta antroje Programos vadovo dalyje „Programos veiksmų specifika“).

A.2. Partnerių skaičius (specialusis reikalavimų atitikimo kriterijus, jo taikymas priklauso nuo priemonės, išsamiau tai aptarta antroje Programos vadovo dalyje „Programos veiksmų specifika“).

B. Projekto pobūdis ir mastas

Tai specialusis reikalavimų atitikimo kriterijus, jo taikymas priklauso nuo priemonės, išsamiau tai aptarta antroje Programos vadovo dalyje „Programos veiksmų specifika“.

B.1. Dalyvių skaičius

B.2. Biudžetas

B.3. Veiklos vieta ir veiklos sričių skaičius

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis arba projekto trukmė

⁴ Europos ekonominė erdvė.

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

Projekto pasiūlymas atitinka reikalavimus, jeigu pateikiamas užpildant šiuo metu taikomą elektroninę formą (e. formą), ji paskelbta EACEA interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/eforms/index_en.php#1. **Spausdintos, atsiųstos paštu, faksu arba e. paštu paraiškos NEBUS priimamos ir toliau vertinamos.** Išsamesnė informacija apie tai pateikta II.1 skyriuje „Paraiškų teikimo tvarka“ ([žr. p. 14](#)).

Informacija apie tai, kokius priedus reikia užpildyti ir pateikti, pateikta II.1 skyriuje „Paraiškų teikimo tvarka“ ([žr. p. 14](#)).

C.2. Terminas

Projektų pasiūlymai turi būti pateikti laikantis nurodytų terminų, projektai turi būti pradėti įgyvendinti per atitinkamą reikalavimus atitinkantį laikotarpį (žr. I.8 skyrių „Kalendorius“, [p. 12](#)).

C.3. Oficiali kalba

Oficiali paraiškos forma (e. forma) turi būti užpildyta viena iš oficialių ES kalbų, išvardytų interneto svetainėje http://europa.eu/abc/european_countries/languages/index_en.htm.

II.2.2. Atmetimo kriterijai

Pareiškėjai privalo patvirtinti, kad nėra patekę nei į vieną iš Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁵ 93 ir 94 straipsniuose nurodytų toliau išvardytų situacijų.

Pareiškėjams neleidžiama dalyvauti programoje „Europa piliečiams“, jei jie yra patekę į kuria nors iš toliau išvardytų situacijų:

- yra bankrutavę arba likviduojami, juos administruoja teismai, jie yra sudarę susitarimą su kreditoriais dėl skolos gražinimo, sustabdę veiklą, jiems iškelta byla dėl tokių klausimų, arba yra tokioje panašioje padėtyje, kuri susidaro dėl panašios procedūros, numatytos nacionaliniuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose;
- buvo pripažinti kaltais padarę teisės pažeidimą, susijusį su profesine veikla, sprendimu, turinčiu *res judicata*;
- yra kalti padarę rimtą profesinį nusižengimą, įrodomą priemonėmis, kurias susitariančioji institucija gali pagrįsti;
- yra neįvykdę įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokomis, mokesčių mokėjimu pagal šalies, kurioje yra įsisteigę, arba susitariančiosios institucijos šalies,

⁵ Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002, iš dalies pakeistas 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 ir 2007 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1525/2007, http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_en.htm.

- arba šalies, kurioje turi būti vykdoma sutartis, teisines nuostatas;
- jų atžvilgiu priimtas teismo sprendimas, turintis *res judicata*, dėl klastotės, korupcijos, dalyvavimo nusikalstamoje organizacijoje arba kokioje nors kitoje neteisėtoje veikloje, kenkiančioje Europos Sąjungos finansiniams interesams;
- jiems yra skirta Finansinio reglamento (iš dalies pakeisto 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento Nr. 1605/2002) 96 straipsnio 1 dalyje nurodyta administracinė nuobauda;
- kitoje viešųjų pirkimų procedūroje arba dotacijų finansuojamų iš Europos Sąjungos biudžeto, skyrimo procedūroje pripažinta, kad jie rimtai pažeidė sutarties sąlygas nesilaikydami savo sutartinių įsipareigojimų.

Finansinė pagalba nebus skiriama tiems pareiškėjams, kurie dotacijų skyrimo procedūros metu:

- yra patekę į interesų konflikto situaciją;
- yra kalti dėl neteisingos informacijos, kurios susitariančioji institucija reikalauja kaip vienos iš dalyvavimo paramos skyrimo procedūroje sąlygų, pateikimo arba visai nepateikė šios informacijos;
- yra atsidūrę kurioje nors iš Finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, kurios pagal šią dotacijų skyrimo procedūrą yra neleidžiamos;

ir jiems yra nustatyta bauda, dėl kurios jie ilgiausiai dešimt metų negali sudaryti sutarčių ir gauti iš biudžeto finansuojamų dotacijų.

Pagal Finansinio reglamento 93–96 straipsnius administracinės ir finansinės nuobaudos gali būti skirtos tiems pareiškėjams, kurie yra kalti dėl neteisingos informacijos ar kurie yra rimtai pažeidę savo sutartinius įsipareigojimus pagal kurią nors ankstesnę sutarties pasirašymo procedūrą.

Šie atmetimo kriterijai galioja visiems programos „Europa piliečiams“ veiksams ir priemonėms. Kad būtų laikomasi šių nuostatų, pareiškėjai **turi pasirašyti „garbės pareiškimą“**, patvirtindami, kad nėra patekę į kurią nors iš Finansinio reglamento 93 ir 94 straipsniuose nurodytų situacijų. Toks „garbės pareiškimas“ sudaro neatskiriamą paraiškos formos dalį.

II.2.3. Atrankos kriterijai

Projekto pasiūlymai, kurie atitinka reikalavimų atitikimo kriterijus ir kuriems netaikomi atmetimo kriterijai, nuodugnai vertinami – vertinami paraišką pateikusios organizacijos finansiniai ir veiklos gebėjimai.

Pareiškėjo finansinės galimybės rodo, ar pareiškėjas turi stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų vykdyti veiklą per visą projekto laikotarpį. Jos bus vertinamos remiantis šiais dokumentais, kuriuos turi pateikti pareiškėjas: finansinės informacijos forma, finansinių galimybių forma, prie kurios turi būti pridėta oficiali organizacijos paskutinių metų, kurių sąskaitos uždarytos, pelno ir nuostolio bei balanso ataskaitos (tai išsamiau aptarta II.1 skyriuje „Paraiškų teikimo tvarka“, [p. 14](#)). Pagal 1.1

priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ finansinių galimybių kriterijus NETIKRINAMAS.

PASTABA. Finansinės galimybės netikrinamos šiais atvejais:

- **pareiškėjų, kurie prašo skirti ne didesnę kaip 25 000 EUR dotaciją;**
- **viešųjų institucijų.**

Jei Vykdomoji įstaiga nusprendžia, kad pagal pateiktus dokumentus įvertintos reikalaujamos finansinės galimybės neįrodytos arba nepakankamos, ji gali:

- paprašyti daugiau informacijos;
- pareikalauti banko garantijos;
- pasiūlyti sudaryti dotacijos sutartį be išankstinio finansavimo;
- atmesti paraišką;
- pirmąją išmoką skirti jau patirtoms išlaidoms padengti.

Veiklos galimybės – pareiškėjas turi įrodyti, kad turi būtiną kompetenciją ir motyvaciją, kad galėtų įvykdyti siūlomą projektą. Veiklos galimybės bus vertinamos atsižvelgiant į pareiškėjo patirtį valdant atitinkamos srities projektus. Ši informacija turi būti pateikta specialioje tam skirtoje paraiškos formos dalyje.

II.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai

Taikydama paramos skyrimo kriterijus Vykdomoji įstaiga gali įvertinti pateiktų paraiškų kokybę – tai, kaip jos atitinka programos „Europa piliečiams“ tikslus. Remiantis šiais kriterijais dotacijos bus skiriamos toms paraiškoms, kurios veiksmingiausiai padeda įgyvendinti programą „Europa piliečiams“.

Reikalavimus atitinkančias paraiškas nagrinėja *vertinimo komitetas*, kurį sudaro Komisijos ir Vykdamosios įstaigos pareigūnai. Jis vadovaujasi programoje dalyvaujančių šalių nepriklausomų ekspertų⁶ atliktu reikalavimus atitinkančių paraiškų kokybės vertinimu. *Vertinimo komitetas*, remdamasis skirtais vertinimo balais ir atsižvelgdamas į turimus biudžeto išteklius, siūlo remtinų organizacijų arba projektų sąrašą.

Reikalavimus atitinkantys projektai bus vertinami remiantis toliau aptartais kokybės ir kiekybės kriterijais.

Kokybės ir kiekybės kriterijai

Vertinant kokybės kriterijai sudarys 80 proc., o kiekybės kriterijai – 20 proc. visų vertinimo balų.

⁶ Nepriklausomi ekspertai atrenkami paskelbus atvirą kvietimą pareikšti susidomėjimą, http://eacea.ec.europa.eu/about/call_experts/call_experts_2007_en.php.

Dotacijos skyrimo kriterijai, taikomi visoms projektų dotacijoms, t. y. pagal:

Pirmojo veiksmo 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ ([žr. p. 33](#));

Pirmojo veiksmo 1.2 priemonę „Susigiminiavusių miestų tinklai“ ([žr. p. 36](#));

Pirmojo veiksmo 2.1 priemonę „Piliečių projektai“ ([žr. p. 39](#));

Pirmojo veiksmo 2.2 priemonę „Remiamosios priemonės“ ([žr. p. 42](#));

Antrojo veiksmo 3 priemonę „Parama pilietinės visuomenės organizacijų vykdomiems projektams“ ([žr. p. 44](#));

Ketvirtąjį veiksma „Gyva Europos atmintis“ ([žr. p. 47](#)).

Visų balų dalis, %	Kokybės kriterijai: 80 %
25 %	Tiesioginis ryšys su programos tikslais ir prioritetais <ul style="list-style-type: none"> • bendraisiais ir specialiaisiais programos tikslais • nuolatiniais ir metiniais programos prioritetais
25 %	Siūlomo projekto ir metodų kokybė <ul style="list-style-type: none"> • projekto struktūros kokybė (aktyvus visų projekto vykdytojų dalyvavimas projekte; programos apibrėžimas, vertinimo etapo kokybė); • projekto turinio ir metodikos kokybė (tema, tiesiogiai susijusi su dalyvių grupe; taikoma tinkama metodika; aktyvus dalyvių ir vietos bendruomenės dalyvavimas projekte; Europos matmuo); • veiklos sričių sąveika – ar projekte dalyvauja įvairaus pobūdžio organizacijos.
15 %	Poveikis: <ul style="list-style-type: none"> • trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, ypač konkreti sąsaja su politikos kūrimo procesu, • poveikis dalyviams (pvz., kaip sustiprėjo jų bendrumo su ES pojūtis ir gilėjo jų žinios ES integracijos klausimais); • platesnis poveikis; • planuojamos vertinimo priemonės.
15 %	Matomumas ir vėlesnė veikla: <ul style="list-style-type: none"> • projekto viešinimo kokybė (projekto ir programos „Europa piliečiams“ matomumas, vėlesnė veikla, rezultatų sklaida ir panaudojimas, įskaitant politinį lygmenį nacionaliniu ir tarpvalstybiniu mastu; konkretūs ateities planai, į kuriuos įtraukta vietos ir regioninė valdžia ir piliečiai).
Visų balų dalis, %	Kiekybės kriterijai: 20 %
10 %	Geografinis poveikis: <ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaujančių šalių ir partnerių skaičius.
10 %	Tikslinė grupė: <ul style="list-style-type: none"> • tiesioginių dalyvių skaičius, įskaitant socialiai remtinus asmenis, lyčių pusiausvyrą; • visuomenės, kurią projektas paveikė netiesiogiai, dalis.

Dotacijos skyrimo kriterijai, taikomi veiklos dotacijoms, aptarti V skyriuje, [p. 51](#).

II.3. Konsultavimasis su Programos komitetu ir Europos Parlamentu

Pagal teisės normas projektams, kurie teikiami pagal Antrojo veiksmo 1 ir 2 priemones („Veiklos dotacijos“) ir Pirmojo veiksmo 1.2 priemonę „Susigiminiavusių miestų tinklai“, taikoma Programos komiteto ir Europos Parlamento *konsultavimosi procedūra*. Atrinktų pasiūlymų sąrašas teikiamas Programos komitetui, kurį sudaro programoje dalyvaujančių šalių atstovai, kad jis pateiktų savo nuomonę, tada teikiamas Europos Parlamentui, kad jis galėtų atlikti *peržiūrą*.

II.4. Dotacijos skyrimas

Tik tada, kai baigiama vykdyti pirmiau nurodyta procedūra, galima laikyti, kad atranka yra baigta ir bendram finansavimui atrinktų projektų sąrašą galima skelbti.

Dotacijos skiriamos, laikantis turimo lėšų kiekio, daugiausia balų surinkusiems reikalavimus atitinkantiems projektams. Atrinkti pareiškėjai gauna *dotacijos sutartį* arba *sprendimą dėl dotacijos* ([žr. p. 23](#)), kur nurodoma Europos Sąjungos skirtos dotacijos suma ir sąlygos, kuriomis ši dotacija skirta.

Komisija ir Vykdomoji įstaiga pasilieka teisę užtikrinti, kad atrinkti paramos gavėjai geografiškai būtų pasiskirstę tolygiai.

III SKYRIUS. FINANSINĖS IR SUTARČIŲ SĄLYGOS

Kaip ir visų Europos Sąjungos skiriamų dotacijų atveju, finansinei paramai, kuri skiriama pagal programą „Europa piliečiams“, taikomos tam tikros taisyklės, sudarytos vadovaujantis Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomais finansiniais reglamentais⁷, ir Europos Komisijos subsidijoms taikomos bendrosios sąlygos. Šias taisykles taikyti privaloma.

III.1. Bendrosios finansinės ir sutarčių sąlygos (*bendros ir projektų dotacijoms, ir veiklos dotacijoms*)

III.1.1. Dotacijos dydis

Būtina atkreipti dėmesį į tai, kad dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos skyrimo nurodyta suma yra didžiausia, kokia gali būti skirta, ir negali būti didinama jokiais aplinkybėmis. Vykdomoji įstaiga nustatys galutinio mokėjimo paramos gavėjui dydį remdamasi jo parengta galutine ataskaita. Išsamiau tai aptarta III.2.6 ir V.5.4 skyriuose „Mokėjimo tvarka“ ([žr. p. 31](#) ir [p. 59](#)).

III.1.2. Bendras finansavimas

Iš ES dotacijos negalima finansuoti visų projekto arba organizacijos veiklos išlaidų. Projektų vykdytojai savo ryžtą vykdyti projektą privalo įrodyti prisidedami kitais, ne Europos Sąjungos finansavimo šaltiniais. Pavyzdžiui, tai galima organizuoti įgyvendinant lėšų rinkimo akciją, skiriant nuosavų išteklių arba kitų organizacijų (pavyzdžiui, vietos ar regiono valdžios institucijų, fondų ir t. t.) paprašius skirti dotaciją.

III.1.3. Sprendimas dėl dotacijos ir dotacijos sutartis

Kai patvirtinama projekto arba veiklos dotacija, paramos gavėjas gauna sprendimą dėl dotacijos skyrimo arba dotacijos sutartį – tai priklauso nuo konkretaus veiksmo arba priemonės ir vietos, kur jis yra teisiškai įsteigtas.

- *Sprendimas dėl dotacijos*: tai vienos šalies priimtas teisės aktas, kuriuo paramos gavėjui skiriama subsidija. Kitaip nei dotacijos sutarties atveju, sprendimo paramos gavėjui pasirašyti nereikia, gavęs sprendimą jis gali tuoj pat pradėti veiklą. Todėl sprendimas paspartina procesą. Sprendimas dėl dotacijos galioja visiems ES įsteigtiems paramos gavėjams ir yra taikomas visoms priemonėms, išskyrus veiklos dotacijas.
- *Dotacijos sutartį* paramos gavėjas privalo pasirašyti ir iškart gražinti Vykdomajai įstaigai. Paskutinė pasirašo Vykdomoji įstaiga. *Dotacijos sutartis* taikoma veiklos dotacijoms ir kitoms priemonėms, jeigu paramos gavėjai yra įsteigti ne ES.

Sprendimo dėl dotacijos skyrimo ir dotacijos sutarties pavyzdį galima rasti interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Bendrosios sąlygos, taikomos sprendimui, pateiktos „Dokumentų registre“ Vykdamosios

⁷ Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 su pakeitimais, http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_en.htm.

įstaigos interneto svetainėje <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>.

Dėl sprendimų dėl dotacijos – paramos gavėjai supranta, kad:

Pateikdami dotacijos paraišką jie sutinka su bendrosiomis sąlygomis. Pagal šias bendrąsias sąlygas paramos gavėjai, kuriems skiriama dotacija, prisiima išsipareigojimus, ir jos pridedamos prie sprendimo dėl dotacijos kaip priedas.

III.1.4. Prievolės pagal sprendimą dėl dotacijos skyrimo ir dotacijos sutartį

Pateikusi dotacijos paraišką, organizacija pareiškėja išsipareigoja laikytis visų Programos vadove nurodytų sąlygų, taip pat bendrųjų sąlygų, pridedamų prie *dotacijos sutarties* arba *sprendimo dėl dotacijos skyrimo*.

Visi prašymai pakeisti sprendimą dėl dotacijos ir (arba) dotacijos sutartį privalo būti pateikti raštu Vykdomajai įstaigai patvirtinti ne vėliau kaip likus dviem mėnesiams iki projekto pabaigos (projekto dotacijos atveju) arba paramos gavėjo finansinių metų, kuriems skirta dotacija (veiklos dotacijos atveju), pabaigos. Negalima daryti pakeitimų, kurie paveiktų pagrindinę suplanuotos veiklos koncepciją. Jeigu padaromas suplanuotos veiklos pakeitimas prieš tai negavus Vykdamosios įstaigos patvirtinimo, dotacija gali būti panaikinta.

III.1.5. Subranga ir pirkimo sutarčių sudarymas

Dotaciją gavęs subjektas tam tikras technines paslaugas, kurioms reikalingi specialūs įgūdžiai (teisės, apskaitos, mokesčių, žmoniškųjų išteklių ir kitose srityse), gali pirkti iš subrangovų. Todėl dotaciją gavusios organizacijos išlaidos tokio pobūdžio paslaugoms gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus, jeigu atitinka kitus kriterijus, išdėstytus Europos Sąjungos biudžetui taikomame finansiniame reglamente, ir šio Vadovo dalyje, kurioje aptariamos „reikalavimus atitinkančios išlaidos“ (žr. [p. 29](#) ir [p. 57](#)), ir – svarbiausia – jeigu jos yra reikalingos veiklai vykdyti.

Jeigu darbo programai ir (arba) projektui įgyvendinti reikia samdyti subrangovą arba sudaryti pirkimo sutartį, paramos gavėjai privalo sutartį sudaryti pagal ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, t. y. tą pasiūlymą, pagal kurį ekonominė nauda yra didžiausia, laikydamiesi skaidrumo principo, sudarydami vienodas sąlygas potencialiems rangovams ir užtikrindami, kad nekils interesų konfliktas. Jei projekto įgyvendinimas reikalauja sudaryti pirkimo sutartį, kurios vertė daugiau kaip 60 000 EUR, Vykdomoji įstaiga tokiems paramos gavėjams gali nustatyti ne tik pirmiau nurodytas, bet ir specialias sąlygas.

Bendra sutarčių suma negali viršyti pusės Europos Sąjungos skirtos dotacijos sumos.

III.1.6. Garantija

Išanalizavusi finansines galimybes (žr. [p. 19](#)) ir siekdama sumažinti su išankstinėmis finansavimo išmokomis susijusią finansinę riziką (žr. [p. 31](#) ir [p. 59](#)), EACEA gali reikalauti, kad organizacija, kuriai nuspręsta skirti dotaciją, pirma pateiktų garantiją. Tokios garantijos tikslas – bankas arba finansinė institucija turėtų suteikti neatšaukiamą paramos gavėjo išsipareigojimų užtikrinimą arba pirmosios eilės garantiją.

Finansinę garantiją eurais turi išduoti kuris nors vienoje iš Europos Sąjungos valstybių narių įsteigtas patvirtintas bankas arba finansinė institucija. Kai paramos gavėjas yra įsteigtas trečiojoje šalyje, Vykdomoji įstaiga gali sutikti, kad garantiją suteiktų toje trečiojoje šalyje įsteigtas bankas arba finansinė institucija, jeigu mano, kad toks bankas arba finansinė institucija suteikia užtikrinimą, kuris savo savybėmis prilygsta valstybėje narėje įsteigtų bankų arba finansinių institucijų teikiamam užtikrinimui.

Gavėjo prašymu šią garantiją galima pakeisti kolektyvine arba asmenine trečiosios šalies garantija arba neatšaukiama ir nesąlygine kolektyvine paramos gavėjų, kurie yra tos pačios dotacijos sutarties ar sprendimo šalys, garantija, kai su tuo sutinka leidimą suteikiantis atsakingas pareigūnas.

Garantija gražinama išankstinio finansavimo sumą laipsniškai išskaičiuojant iš paramos gavėjui mokamų tarpinių ir likusiųjų išmokų dotacijos sutartyje ar sprendime nustatyta tvarka.

Šis reikalavimas netaikomas viešosioms institucijoms.

III.1.7. Auditas

Atrinktos projektų paraiškos gali būti tikrinamos. Organizacijos atsakingas asmuo savo parašu patvirtina, kad įsipareigoja pateikti įrodymus, kad gauta dotacija buvo naudojama tinkamai. EACEA, Europos Komisija ir ES Audito Rūmai arba jų įpareigota įstaiga gali tikrinti, kaip naudojama dotacija, bet kuriuo metu sprendimo arba sutarties galiojimo laikotarpiu ir penkerius metus nuo paskutinio Vykdomosios įstaigos atlikto mokėjimo.

III.1.8. Atsakomybė už rezultatus, jų panaudojimas

Paramos gavėjas EACEA ir Komisijai suteikia teisę savo nuožiūra nemokamai naudotis projekto rezultatais, nepažeidžiant konfidencialumo įsipareigojimų ir galiojančių pramoninės bei intelektinės nuosavybės teisių.

III.1.9. Matomumas ir viešumas

Visa programos „Europos piliečiams“ finansuojama veikla turi prisidėti prie programos viešinimo. Programos „Europa piliečiams“ matomumo didinimas reiškia, kad, pavyzdžiui, būtina aiškiai nurodyti, kad pagal šią programą finansuojamai veiklai ir produktams skirta Komisijos parama.

Komisijos paramą taip pat reikėtų aiškiai nurodyti bendraujant su žiniasklaida. Projekto partneriai turėtų išnaudoti visas galimybes ir stengtis, kad apie jų veiklą prieš pradėdant projektą ir jį įgyvendinant būtų informuojama atitinkamomis žiniasklaidos priemonėmis (vietos, regiono, nacionalinėmis, tarptautinėmis).

Paramos gavėjai visuose leidiniuose arba įgyvendindami veiklą, kuriai skirta Europos Sąjungos dotacija, turi aiškiai nurodyti Europos Sąjungos paramą.

Be to, paramos gavėjai visuose savo leidiniuose, plakatuose, programose ir kituose pagal bendrai finansuojamus projektus sukurtuose produktuose turi matomai įrašyti Europos Sąjungos, Europos Komisijos ir programos „Europa piliečiams“ pavadinimą bei logotipą.

Šiuos pavadinimus ir logotipą galima rasti interneto svetainėje http://europa.eu/abc/symbols/emblem/graphics1_en.htm.

III.1.10. Rezultatų vertės didinimas ir sklaida

Rezultatų vertės didinimas – tai procesas, kurio metu skleidžiami ir diegiami projekto rezultatai siekiant, kad jų vertė būtų kuo didesnė, o jų poveikis kuo stipresnis ir kad kuo daugiau Europos piliečių turėtų iš jų naudoti. Rezultatų vertės didinimo reikšmė yra trejopa:

- Pavienių projektų teikiamų galimybių mobilizavimas:

Pagal kiekvieną šios programos remiamą veiksmą būtina imtis reikiamų priemonių to veiksmo rezultatų vertei didinti. Paramos gavėjai turėtų imtis priemonių, kad jų projekto arba darbo programos įgyvendinimo rezultatai būtų geriau matomi, žinomi ir tvarūs ir savoje šalyje, ir už jos ribų. Pavyzdžiui, jie galėtų siekti, kad apie projektą būtų atitinkamai informuojama žiniasklaidoje. Jie turėtų informuoti ir, jei įmanoma, įtraukti vietos, regioninius, nacionalinius arba Europos pareigūnus ir (arba) išrinktus atstovus, taip pat Europos Komisijos atstovybes valstybėse narėse ir „Europe Direct“ informacinius centrus (http://europa.eu/europedirect/meet_us/index_en.htm). Jie taip pat galėtų suplanuoti parengti medžiagą, kuri padėtų skleisti informaciją ir išnaudoti pasiektus rezultatus, pavyzdžiui, parengti skrajutes, DVD, interneto svetaines, leidinius ir t. t. Tokia veikla padėtų užtikrinti, kad projekto arba darbo programos rezultatai, sukurti panaudojus projekto arba veiklos dotaciją, būtų naudojami toliau ir jų teigiamą poveikį pajustų kuo daugiau piliečių. Planuodami rezultatų vertės didinimo veiklą, projektų vykdytojai pagerins savo darbo kokybę ir aktyviai prisidės prie bendro programos „Europa piliečiams“ poveikio. Į šį aspektą bus atitinkamai atsižvelgiama, vertinant paraiškų kokybę.

- Programos sisteminimas:

Šios programos tikslas – užtikrinti kuo didesnę jos poveikį, pavyzdžiui, apibrėžiant visai programai taikytinus prioritetus arba kuriant organizacijų, toje pačioje teminėje srityje sukaupusių tam tikrą patirtį, tinklus. Veiksmas „Kartu Europos labui“ šioje srityje gali atlikti ypač svarbų vaidmenį.

- Europos Komisijos vykdomos priemonės:

Europos Komisija išanalizuos, kaip didinama šios programos rezultatų vertė, ir imsis tam tikrų priemonių šiam aspektui stiprinti ir projektų vykdytojams padėti šiuo atžvilgiu.

III.1.11. Duomenų apsauga

Visi dotacijos sutartyje nurodyti asmens duomenys tvarkomi laikantis

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, kai tai aktualu, ir šalies, kurioje paraiška buvo atrinkta, nacionalinių teisės aktų.

Šie duomenys tvarkomi tik įgyvendinant ir vertinant programą, neapribojant galimybės tokius

duomenis perduoti įstaigoms, atsakingoms už patikrinimą ir auditą pagal Bendrijos teisės aktus (vidaus audito tarnyboms, Europos Audito Rūmams, Finansinių pažeidimų kolegijai ar Europos kovos su sukčiavimu tarnybai).

Dotacijos pareiškėjai informuojami, kad, jeigu patektų į vieną iš situacijų, nurodytų:

- 2008 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendime dėl išankstinio perspėjimo sistemos, skirtos Komisijos leidimus duodantiems pareigūnams ir vykdomosioms įstaigoms (OL L 344, 2008 12 20, p. 125) arba
- 2008 m. gruodžio 17 d. Komisijos reglamente dėl centrinės uždraustų subjektų duomenų bazės (OL L 344, 2008 12 20, p. 12),

jų asmens duomenys (pavadinimas, vardas ir pavardė, jeigu tai fizinis asmuo, adresas, teisinė forma ir pavadinimas bei atstovaujančių, sprendimus priimančių arba kontroliuojančių asmenų vardai ir pavardės, jeigu tai juridinis asmuo) sudarant arba vykdant pirkimo sutartį, dotacijos sutartį arba sprendimą dėl dotacijos skyrimo, gali būti užregistruoti tik išankstinio perspėjimo sistemoje arba ir išankstinio perspėjimo sistemoje, ir uždraustų subjektų duomenų bazėje ir perduoti asmenims bei subjektams, nurodytiems tame sprendime ir reglamente.

III.1.12. Teisinė bazė

Programos administravimui ir finansavimui taikomos šios taisyklės, įskaitant galimus jų patikslinimus arba pakeitimus iš dalies ateityje:

- 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, 2002 09 16, p. 1, su vėlesniais pakeitimais iš dalies);
- 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL 357, 2002 12 31, p. 1, su vėlesniais pakeitimais iš dalies);
- 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1904/2006/EB, įkuriantis 2007–2013 m. programą „Europa piliečiams“ aktyviam Europos pilietiškumui skatinti.

III.2. Finansinės ir sutarčių sąlygos (taikomos tik projektų dotacijoms)

Finansinės ir sutarčių sąlygos, *taikomos tik* veiklos dotacijoms, išdėstytos V skyriuje, [p. 56](#).

III.2.1. Draudimas skirti dotaciją atgaline data

Užbaigtiems projektams skirti dotaciją atgaline data negalima.

Dotacija jau pradėtam projektui gali būti skirta tik tuo atveju, jei pareiškėjas gali įrodyti, kad pradėti projektą buvo būtina prieš pasirašant sutartį arba sprendimą. Tokiais atvejais reikalavimus atitinkančios išlaidos, kurias galima finansuoti, negali būti patirtos iki dotacijos paraiškos pateikimo dienos.

Organizacija pradeda įgyvendinti projektą iki sutarties pasirašymo arba iki sprendimo priėmimo savo rizika, tai nepadidina tikimybės gauti dotaciją, o Vykdomoji įstaiga jokiais aplinkybėmis nėra įpareigota tokius projektus finansuoti.

III.2.2. Dvigubo finansavimo draudimas

Vienam atskiram projektui tai pačiai veiklai iš Europos Sąjungos biudžeto gali būti skirta ne daugiau kaip viena dotacija. Projektų vykdytojai ir organizacijos, kurios yra padavusios ar planuoja paduoti paraišką dėl dar vienos Europos Sąjungos dotacijos pagal programą „Europa piliečiams“ arba pagal bet kurią kitą Europos institucijų programą, privalo tai aiškiai nurodyti savo paraiškose ir pranešti EACEA apie tokios lygiagrečios paraiškos pateikimo rezultatus. Projektai, kuriems galiausiai suteikiama kita Europos Sąjungos dotacija, nebus svarstomi.

III.2.3. Draudimas siekti pelno

Parama negali būti skiriama tam, kad paramos gavėjas gautų pelno arba kad padėtų paramos gavėjui gauti didesnę pelną. Praktiškai tai reiškia, kad jei bendros projekto pajamos yra didesnės už galutines projekto išlaidas, Europos Sąjungos parama, išanalizavus galutinę ataskaitą, gali būti atitinkamai sumažinta. Tačiau ši taisyklė netaikoma, kai dotacija apskaičiuojama remiantis vienodo dydžio sumomis arba tam tikrais vienetinais įkainiais.

III.2.4. Terminų laikymasis

Jei paramos gavėjas nori atidėti projektą tokiam laikui, kad jis būtų baigtas vėliau, negu nurodyta sprendime dėl dotacijos skyrimo (dotacijos sutartyje), Vykdomajai įstaigai būtina pateikti oficialų prašymą. Jame reikia paaiškinti vėlavimo priežastis ir pasiūlyti pataisytą tvarkaraštį. Vykdomoji įstaiga išnagrinės prašymą ir, jei jį patvirtins, paramos gavėjui pateiks sprendimo dėl dotacijos skyrimo (dotacijos sutarties) pakeitimą.

Be to, prašymai pratęsti projektą **ilgiau kaip trims mėnesiams NEPRIIMAMI**.

III.2.5. Dotacijos apskaičiavimas

Atsižvelgiant į priemonę, pagal kurią pateikta paraiška, dotacija apskaičiuojama:

- **kaip vienodo dydžio finansavimas,**
- **kaip finansavimas pagal biudžetą.**

Dotacijos apskaičiavimo specifika išsamiau aptarta Programos vadovo antroje dalyje „Programos veiksmų specifika“.

III.2.5.1. Vienodo dydžio finansavimas

Kad ir paramos gavėjams, ir Vykdomajai įstaigai būtų lengviau valdyti dotacijas, nustatoma sistema, pagal kurią dotacijos apskaičiuojamos pagal vienodo dydžio įkainius ir vienkartinės sumas. Vienodo dydžio finansavimas gali būti skiriamas kaip vienkartinė išmoka arba kaip finansavimas pagal vienodo dydžio vienkartinius įkainius.

III.2.5.2. Finansavimas pagal biudžetą

Dotacijos suma apskaičiuojama, remiantis išsamiu biudžeto projektu, sudarytu pagal paraiškos formoje pateiktą lentelę.

Biudžetas turi būti sudarytas eurais. Pareiškėjai, įsteigti ne euro zonoje, privalo taikyti paraiškos pateikimo mėnesį galiojantį mėnesio apskaitos kursą, kurį Komisija nustato ir skelbia savo interneto svetainėje

<http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?Language=en>.

Biudžeto projektas turi būti subalansuotas, t. y. bendra numatoma išlaidų suma turi būti lygi bendrai visų šaltinių (įskaitant prašomą Europos Sąjungos dotaciją) finansavimo sumai (bendra išlaidų suma = bendrai pajamų sumai). Biudžeto projekte turi būti aiškiai parodytos visos reikalavimus atitinkančios išlaidos.

Pareiškėjas turi nurodyti visus visų kitų tais pačiais finansiniais metais gautų ar prašytų tam pačiam projektui lėšų šaltinius ir sumas. Paramos gavėjo banko sąskaitoje (ir (arba) subsąskaitoje) turi būti galima nustatyti EACEA išmokėtas sumas.

REIKALAVIMUS ATITINKANČIOS IŠLAIDOS

Kad išlaidos atitiktų reikalavimus, jos turi:

- būti patirtos per projekto įgyvendinimo laikotarpį, nurodytą dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos skyrimo, išskyrus išlaidas, susijusias su finansinėmis ataskaitomis ir auditu;
- būti susijusios su sutarties arba sprendimo dalyku, kaip nurodyta bendro projekto biudžeto sąmatoje;
- būti reikalingos projektui, kuriam skirta dotacija, įgyvendinti;
- būti nustatomos ir patikrinamos, visų pirma, jos turi būti įtrauktos į paramos gavėjo apskaitos, tvarkomos pagal tos šalies, kurioje yra įsteigtas paramos gavėjas, apskaitos taisykles, dokumentus ir atitikti paramos gavėjo apskaitos praktiką;
- atitikti galiojančių mokesčių ir socialinės apsaugos teisės aktų reikalavimus;
- būti padarytos protingai ir pagrįstai, atitikti gero finansinio valdymo, ypač ekonomiško ir veiksmingo, reikalavimus.

Paramos gavėjo vidaus apskaitos ir audito procedūros turi suteikti galimybę tiesiogiai sutikrinti deklaruotas projekto išlaidas ir pajamas su atitinkamomis finansinėmis ataskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais.

Reikalavimus atitinkančios tiesioginės projekto išlaidos – tai išlaidos, kurios, deramai atsižvelgus į ankstesnėje pastraipoje nustatytas reikalavimų atitikimo sąlygas, gali būti laikomos konkrečiomis, tiesiogiai su projekto vykdymu susijusiomis ir tiesiogiai projektui priskiriamomis išlaidomis. Visų pirma reikalavimus atitinkančios išlaidos yra šios tiesioginės išlaidos:

- išlaidos darbuotojams, kurias sudaro faktinės algos ir socialinio draudimo įmokos bei privalomos įstatymų nustatytos išlaidos, įtrauktos į darbo užmokestį, jei tos išlaidos neviršija vidutinių įkainių pagal įprastą paramos gavėjo darbo užmokesčio politiką. Viešojo sektoriaus darbuotojų algos atitinka reikalavimus tik tuo atveju, jei jas moka ar kompensuoja paramos gavėjas, o atitinkamų darbuotojų darbas yra tiesiogiai ir išskirtinai susijęs su projektu. Jei darbuotojų darbas yra tik iš dalies susijęs su projektu, reikalavimus atitinka tik atitinkama procentinė jų algos dalis. Tai, kad šie darbuotojai dirba darbą, susijusį su projektu, reikia įrodyti atitinkamais susitarimais, pareigybių aprašymais, darbo grafikais arba kitomis priemonėmis. Personalo išlaidos **negali viršyti 50 proc. visų tiesioginių reikalavimus atitinkančių išlaidų**, nurodytų biudžeto sąmatoje, kurią pateikia pareiškėjas;
- kelionių, apgyvendinimo ir maitinimo išlaidos, jeigu jos atitinka įprastą paramos gavėjo kelionių išlaidų praktiką. Jeigu manoma, kad šios išlaidos yra pernelyg didelės, jos turi būti sumažintos iki tos ribos, kuri atitinka Europos Komisijos patvirtintas normas (išsamesnę informaciją apie dienpinigius galite rasti EACEA interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/funding/2011/index_en.php);
- išlaidos, tiesiogiai susijusios su sprendime dėl dotacijos skyrimo ir (arba) dotacijos sutartyje nurodytais reikalavimais (t. y. viešinimo, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo, mokymo organizavimo, informacinių ir informacijos sklaidos renginių, audito ir pan.), įskaitant finansinių paslaugų (visų pirma finansinių garantijų) išlaidas;
- įrangos (naujos arba naudotos) pirkimo išlaidos, jei jos nurašomos pagal paramos gavėjui taikomas mokesčių ir apskaitos taisykles ir paprastai yra pripažįstamos tokio pobūdžio prekėms. Vykdomoji įstaiga gali įskaityti tik tą įrangos nusidėvėjimo dalį, kuri tenka projekto laikotarpiui ir atitinka jos faktinio naudojimo projekto tikslais intensyvumą, išskyrus tuos atvejus, kai dėl įrangos naudojimo pobūdžio ir (arba) aplinkybių būtų pateisinamas kitokios Vykdomosios įstaigos metodikos taikymas;
- suvartojamų išteklių ir prekių išlaidos;
- išlaidos, numatytos kitose su paramos gavėju sudarytose sutartyse dėl projekto įgyvendinimo, jeigu įvykdytos sąlygos, nustatytos punkte, kuriame aptariama subanga ir pirkimo sutarčių sudarymas (žr. p. 24).

Reikalavimus atitinkančios netiesioginės išlaidos (administravimo išlaidos)

Tai vienodo dydžio suma, kuri sudaro ne daugiau kaip 7 proc. reikalavimus atitinkančių tiesioginių projekto išlaidų ir yra skirta bendroms paramos gavėjo patirtoms administravimo išlaidoms padengti ir kurią galima priskirti projektui.

Kitose biudžeto eilutėse nurodytų išlaidų negalima priskirti prie netiesioginių išlaidų.

Netiesioginės išlaidos neatitinka reikalavimų, jei paramos gavėjas jau gauna veiklos dotaciją iš Europos Sąjungos biudžeto.

REIKALAVIMŲ NEATITINKANČIOS IŠLAIDOS

Reikalavimų neatitinka šios išlaidos:

- kapitalo grąža;
- skolos ir skolos tvarkymo mokesčiai;
- atidėjiniai nuostoliams ir įsipareigojimams;
- mokėtinos palūkanos;
- beviltiškos skolos;
- nuostoliai dėl valiutų kurso;
- PVM, nebent paramos gavėjas gali įrodyti, kad jis negali jo susigrąžinti;
- paramos gavėjo deklaruotos išlaidos, kurios apmokamos pagal kitą projektą, kuriam skiriama Europos Sąjungos dotacija;
- pernelyg didelės ir beatodairiškos išlaidos;
- kelionės į programoje nedalyvaujančias šalis arba iš jų išlaidos, jei EACEA nėra davusi aiškaus išankstinio leidimo (t. y. ši taisyklė gali būti netaikoma ketvirtajam veiksmui „Gyva Europos atmintis“);
- įnašai natūra.

III.2.6. Mokėjimo tvarka

III.2.6.1. Išankstinis finansavimas

Kai projektas patvirtinamas, EACEA siunčia paramos gavėjui sprendimą dėl dotacijos skyrimo arba dotacijos sutartį eurais, kurioje išdėstomos finansavimo sąlygos ir dydis ([žr. p. 23](#)).

Įvertinus paramos gavėjo *finansines galimybes* paramos gavėjui pervedama dotacijos **išankstinio finansavimo išmoka** ([žr. p. 19](#)). Išankstinis finansavimas skiriamas tam, kad paramos gavėjas turėtų apyvartinių lėšų. Siekdama sumažinti su išankstiniu finansavimu susijusią finansinę riziką, Vykdomoji įstaiga gali reikalauti, kad organizacija, kuriai nuspręsta skirti dotaciją, iš anksto pateiktų garantiją. Tokiu atveju išankstinio finansavimo išmoka pervedama tik gavus garantiją.

Sprendimo dėl dotacijos skyrimo atveju paramos gavėjas, norėdamas gauti išankstinį

finansavimą, turi raštu patvirtinti savo ketinimą įgyvendinti projektą. Jei EACEA negaus raštiško patvirtinimo, bus atliktas vienas mokėjimas, remiantis galutine ataskaita.

Dotacijos sutarties atveju paramos gavėjas turi ją pasirašyti ir gražinti EACEA. Paskutinė pasirašo Vykdomoji įstaiga.

Išankstinio finansavimo išmoka pervedama per **45 dienas** nuo tos dienos, kai EACEA pasirašo sutartį (**dotacijos sutarties atveju**) arba kai gauna rašytinį paramos gavėjo patvirtinimą, kad ketina įgyvendinti projektą (**sprendimo dėl dotacijos skyrimo atveju**).

Jeigu už išankstinio finansavimo išmoką, pervedą į banko sąskaitą, *paramos gavėjas* gauna palūkanų arba joms prilygstančio pelno pagal šalies, kurioje tokia sąskaita turima, teisės aktus ir jeigu išankstinio finansavimo suma yra didesnė kaip 50 000 EUR, tokios palūkanos turi būti gražintos Vykdomajai įstaigai.

III.2.6.2. Galutinis mokėjimas

Galutinė ataskaita

Dotacija paramos gavėjui išmokama tada, kai jis EACEA pateikia ir kai EACEA patvirtina mokėjimo prašymą, įtrauktą į galutinės ataskaitos formą.

Galutinė ataskaita kartu su oficialiomis galutinės ataskaitos formomis turi būti pateikta per **du mėnesius** nuo projekto pabaigos, joje turi būti aptarti ir su pradiniais tikslais palyginti projekto rezultatai. Kad gautų (galutinį) mokėjimą, paramos gavėjas privalo atsiųsti galutinę ataskaitą ir pagrindimus ir (arba) kiekvienam veiksmui, ir (arba) priemonei nurodytus privalomus priedus, kaip nurodyta interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Galutinio mokėjimo apskaičiavimas

Vienodo dydžio finansavimas

Jei faktinis reikalavimus atitinkančių dalyvių ir dienų skaičius yra mažesnis, nei numatyta projekto pasiūlyme, finansavimas proporcingai mažinamas.

Finansavimas pagal biudžetą

Jei bendros faktinės reikalavimus atitinkančios projekto išlaidos yra mažesnės, nei buvo numatyta, EACEA savo dotaciją atitinkamai mažina. Sprendime dėl dotacijos skyrimo arba dotacijos sutartyje nustatyta procentinė bendro finansavimo dalis negali būti didinama jokiais aplinkybėmis.

Prireikus iš paramos gavėjo bus pareikalauta gražinti Vykdamosios įstaigos permokėtas sumas, sumokėtas kaip išankstinio finansavimo išmoka. Vykdomoji įstaiga taip pat pasilieka teisę sumažinti dotacijos sumą, jeigu organizacija neviseškai įgyvendina pasirinktą projektą.

ANTRA DALIS. PROGRAMOS VEIKSMŲ SPECIFIKA

IV SKYRIUS. PROJEKTŲ DOTACIJOS

Projektų dotacijos:

Pirmajam veiksmui „Aktyvių piliečių Europa“:

IV.1. Pirmojo veiksmo 1.1 priemonei „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“

IV.2. Pirmojo veiksmo 1.2 priemonei „Susigiminiavusių miestų tinklai“

IV.3. Pirmojo veiksmo 2.1 priemonei „Piliečių projektai“

IV.4. Pirmojo veiksmo 2.2 priemonei „Remiamosios priemonės“

Antrajam veiksmui „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“

IV.5. Antrojo veiksmo 3 priemonei „Parama pilietinės visuomenės organizacijų vykdomiems projektams“

Ketvirtajam veiksmui „Gyva Europos atmintis“

IV.6. „Gyva Europos atmintis“

Pirmasis veiksmas „Aktyvių piliečių Europa“

IV.1. Pirmojo veiksmo 1.1 priemonė „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“

IV.1.1. Specifiniai aspektai

Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai suburia susigiminiavusių miestų piliečius ir piliečių grupes iš įvairių sluoksnių ir, pasitelkiant savivaldybių partnerystę, padeda gilinti abipuses žinias ir supratimą tarp piliečių ir kultūrų.

Numatoma, kad priemonės „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ projektai turėtų:

- **skatinti pilietinės visuomenės aktyvumą vietos lygmeniu** remiantis struktūriniu bendradarbiavimu su pilietine visuomene. To galima pasiekti įtraukiant vietos bendruomenę į projekto planavimą ir įgyvendinimą, skatinant piliečių dalyvavimą savanoriškame darbe, taip pat suteikiant dalyviams aktyvų vaidmenį renginių metu;
- **paskatinti piliečius aktyviau dalyvauti Europos lygmens veikloje ir taip prisidėti prie aktyvaus Europos pilietiškumo ugdymo.** To galima pasiekti, pavyzdžiui, mokant apie Europos piliečių dalyvavimo demokratiniame ES gyvenime galimybes, aptariant lygias galimybes politiniame gyvenime;
- **stiprinti dalyvių ryžtą siekti Europos integracijos.** To galima pasiekti keičiantis nuomonėmis ir patirtimi programos prioritetų srityse, dalijantis patirtimi, kokios konkrečios naudos Europos integracija gali suteikti vietos ir asmeniniu lygmenimis; skatinti kultūrų įvairovę, atskleisti bendrą Europos paveldą; parodyti solidarumą ir ugdyti priklausymo vienai visos Europos bendrijai jausmą.

IV.1.2. Atrankos tvarka

Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

IV.1.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ (žr. II PRIEDA, p. 66).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.2. Įsteigtas vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.3. Organizacijos pobūdis

Pareiškėjai ir partneriai turi būti: miestai ir (arba) savivaldybės, jų giminiavimosi komitetai arba kitos ne pelno organizacijos, atstovaujančios vietos valdžios institucijoms. **PASTABA. Tas pats miestas (t. y. miestas, kuriam atstovauja jo savivaldybė, giminiavimosi komitetas arba ne pelno organizacija) per vienus metus gali gauti tik vieną dotaciją.**

A.2. Partnerių skaičius

Projekte turi dalyvauti savivaldybės bent iš **dvių** programoje dalyvaujančių šalių, kurių bent viena yra ES valstybė narė.

B. Projekto pobūdis ir mastas

B.1. Dalyvių skaičius

Projekte turi dalyvauti bent **25** pakviesti dalyviai. „Pakviesti dalyviai“ yra tarptautiniai dalyviai, kuriuos atsiunčia reikalavimus atitinkantis (-ys) partneris (-iai). Bent pusė dalyvių turėtų būti ne išrinkti vietos valdžios atstovai ar savivaldybių pareigūnai.

B.2. Biudžetas

Projekto pasiūlymai privalo atitikti mažiausios reikalavimus atitinkančios dotacijos vienam projektui kriterijų.

Mažiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **5 000 EUR**

Didžiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **25 000 EUR**

B.3. Vieta

Veikla turi vykti vienoje iš projekte dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių programos šalių ([žr. p. 17](#)).

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis arba projekto trukmė

Projektas turi būti pradėtas įgyvendinti per reikalavimus atitinkantį laikotarpį, kuris priklauso nuo priemonės terminų, kada pateikta paraiška (žr. I.8 skyrių, [p. 12](#)).

Ilgiausia galima susitikimo trukmė – **21 diena**.

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

C.2. Terminas

C.3. Oficiali kalba

Prašome žr. II.1 skyrių ([p. 14](#)) ir II.2.1 skyrių ([p. 18](#)).

IV.1.2.2. Atmetimo kriterijai. Prašome žr. II.2.2 skyrių ([p. 18](#)).

IV.1.2.3. Atrankos kriterijai – veiklos ir finansinės galimybės. Prašome žr. II.2.3 skyrių ([p. 19](#)).

II.1.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai. Prašome žr. II.2.4 skyrių ([p. 20](#)).

IV.1.3. Dotacijos apskaičiavimas

Dotacija apskaičiuojama kaip vienodo dydžio finansavimas. Vienodo dydžio finansavimas bus taikomas visoms su susitikimais susijusioms, t. y. pasirengimo, organizavimo, dalyvių apgyvendinimo ir kelionių, išlaidoms padengti.

Atsižvelgiant į 2008 ir 2009 m. projektų statistinę analizę, vienodo dydžio finansavimo sistema supaprastinta. Nebetaikomi dienpinigiai skirtingoms šalims ir nebeskaičiuojamas atstumas – šie kriterijai anksčiau naudoti dotacijai apskaičiuoti. Pagal naują vienodo dydžio finansavimo sistemą naudojami tik pakviestų dalyvių skaičiaus (**nustatomo intervalais**) ir dienų skaičiaus kriterijai. Tie patys parametrai galioja visoms programoje dalyvaujančioms šalims (vienodo dydžio įkainiai, taikomi pagal 1.1 priemonę, pateikti [III PRIEDE, p. 67](#)).

IV.1.4. Dotacijos sutarties arba sprendimo dėl dotacijos skyrimo naudojimas: prašome žr. III.1.3 skyrių, [p. 23](#).

IV.1.5. Mokėjimo tvarka

IV.1.5.1 Pagal 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ **išankstinis finansavimas** neteikiamas.

IV.1.5.2. Galutinis mokėjimas

Galutinė ataskaita

Dotacija paramos gavėjui išmokama tada, kai jis EACEA pateikia ir kai EACEA patvirtina mokėjimo prašymą, įtrauktą į galutinės ataskaitos formą. Galutinė ataskaita kartu su oficialiomis galutinės ataskaitos formomis turi būti pateikta per **du mėnesius** nuo projekto pabaigos, joje turi būti aptarti ir su pradiniais tikslais palyginti projekto rezultatai. Norėdamas gauti (galutinį) mokėjimą, paramos gavėjas privalo atsiųsti galutinę ataskaitą ir pagrindimus, kaip nurodyta interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Galutinio mokėjimo apskaičiavimas

Jei pagal 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ faktinis reikalavimus atitinkančių dalyvių ir dienų skaičius yra mažesnis, nei numatyta projekto pasiūlyme, dotacija bus mažinama remiantis fiksuotais dalyvių skaičiaus intervalais ([žr. III PRIEDA, p. 67](#)).

PAVYZDYS

Projekto pasiūlyme numatyta, kad **trumpesniame kaip 10 dienų** susitikime gali dalyvauti **84** reikalavimus atitinkantys dalyviai. Taigi, piliečių susitikimui, kuriame dalyvaus **71/85 dalyviai** ir kuris truks **trumpiau kaip 10 dienų**, skiriama **11 000 EUR** dotacija.

Toliau aptariami du atvejai ir paaiškinama, kaip apskaičiuojamas galutinis mokėjimas

a) Galutinėje ataskaitoje nurodoma, kad renginyje faktiškai dalyvavo **65** dalyviai, o susitikimas faktiškai truko **trumpiau kaip 10 dienų**. Kadangi dalyvių skaičiaus intervalas pakito nuo 71/85 į 56/70, galutinis mokėjimas mažinamas iki **9 000 EUR**.

a) Galutinėje ataskaitoje nurodoma, kad renginyje faktiškai dalyvavo **75** dalyviai, o susitikimas faktiškai truko **trumpiau kaip 10 dienų**. Nors dalyvių skaičius sumažėjo nuo **84 iki 75**, dalyvių skaičiaus intervalas liko tas pats, 71/85, taigi galutinio mokėjimo suma lieka **11 000 EUR**.

PASTABA. Norint gauti (galutinį) mokėjimą, būtina, kad projekto pagal 1.1 priemonę dalyvių skaičius atitiktų mažiausio galimo dalyvių skaičiaus (25) reikalavimą.

IV.2. Pirmojo veiksmo 1.2 priemonė „Susigiminiavusių miestų tinklai“

IV.2.1. Specifiniai aspektai

Vietos savivaldos institucijoms nuolat kyla naujų klausimų, joms tenka dalyvauti įgyvendinant įvairias politikos kryptis, kurios dažnai yra susijusios su Europos lygmeniu vykstančiais įvykiais. Savivaldybių tinklai bendrai rūpimiems klausimams spręsti – svarbi priemonė informacija grįstoms diskusijoms skatinti ir keistis gera praktika.

Giminiavimasis sukuria stiprius savivaldybių ryšius, todėl miestų giminiavimosi procese **sukurtų tinklų galimybes** būtina išnaudoti *teminio* ir *ilgalaikio* miestų bendradarbiavimo tikslais. Komisija remia tokių tinklų kūrimą, nes jie yra svarbi priemonė, užtikrinanti sistemišką, intensyvų ir įvairiapusį bendradarbiavimą ir taip prisidedanti prie šios programos poveikio didinimo.

Numatoma, kad priemonės „Susigiminiavusių miestų tinklai“ projektai turėtų:

- sujungti **įvairias veiklos sritis bendros svarbos** su Europos integracija susijusiems klausimams spręsti įgyvendinant programos prioritetus;
- per šiuos renginius sukurti **informacijos sklaidos priemones**, siekiant skatinti sistemišką ir tvarų teminį bendradarbiavimą ir projektų rezultatų sklaidą;
- padėti apibrėžti **tikslines grupes**, kurioms pasirinktos temos ypač aktualios, įtraukti atitinkamoje srityje aktyviai veikiančius bendruomenės narius (t. y. ekspertus, vietos asociacijas, piliečius ir piliečių grupes, kuriuos ta tema veikia tiesiogiai, ir t. t.);
- tapti **pamatu būsimoms** dalyvaujančių miestų **iniciatyvoms ir veiksams** sprendžiant tuos pačius arba, galbūt, kitus bendros svarbos klausimus.

IV.2.2. Atrankos tvarka

Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

IV.2.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ (žr. II PRIEDA, p. 66).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.2. Įsteigtas vienoje iš dalyvaujančių šalių. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.3. Organizacijos pobūdis

- Miestai, savivaldybės, jų giminiavimosi komitetai arba tinklai
- Kitų lygmenų vietos ir (arba) regioninės valdžios institucijos
- Vietos valdžios institucijų federacijos ir (arba) asociacijos

A.2. Partnerių skaičius

Projekte turi dalyvauti savivaldybės bent iš **keturių** dalyvaujančiųjų šalių, kurių bent viena yra ES valstybė narė.

B. Projekto pobūdis ir mastas

B.1. Dalyvių skaičius

Projekte turi dalyvauti bent **30** pakviestų dalyvių. „Pakviesti dalyviai“ – tai tarptautiniai dalyviai, kuriuos siunčia reikalavimus atitinkantis (-ys) partneris (-iai).

B.2. Biudžetas

Projekto pasiūlymai privalo atitikti mažiausios reikalavimus atitinkančios dotacijos vienam projektui kriterijų.

Mažiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **10 000 EUR**

Didžiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **150 000 EUR**

B.3. Veiklos vieta ir veiklos sričių skaičius

Veikla turi vykti vienoje iš projekte dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių programos šalių ([žr. p. 17](#)). Pagal kiekvieną projektą turi būti numatyti bent **3** renginiai.

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis ir arba projekto trukmė

Projektas turi būti pradėtas įgyvendinti per reikalavimus atitinkantį laikotarpį, kuris priklauso nuo priemonės terminų, kada pateikta paraiška ([žr. I.8 skyrių, p. 12](#)).

Ilgiausia galima projekto trukmė – **24 mėnesiai**.

Ilgiausia galima kiekvieno renginio trukmė – **21 diena**.

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

C.2. Terminas

C.3. Oficiali kalba

Prašome [žr. II.1 skyrių \(p. 14\)](#) ir [II.2.1 skyrių \(p. 18\)](#).

IV.2.2.2. Atmetimo kriterijai. Prašome [žr. II.2.2 skyrių, p. 18](#).

IV.2.2.3. Atrankos kriterijai – veiklos ir finansinės galimybės. Prašome [žr. II.2.3 skyrių, p. 19](#).

IV.2.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai. Prašome [žr. II.2.4 skyrių, p. 20](#).

IV.2.3. Dotacijos apskaičiavimas

Dotacija apskaičiuojama kaip vienodo dydžio finansavimas. Bendra prašomos dotacijos suma apskaičiuojama sudedant:

A. bendras **kiekvienam renginiui** prašomas sumas;

B. **viešinimo priemonėms** prašomą sumą, jei tokia yra;

C. **koordinavimo išlaidoms**, jei jos numatomos, padengti prašomą sumą.

A. Dotacijos KIEKVIENAM renginiui apskaičiavimas

Dalyviams taikomi skirtingi vienodo dydžio įkainiai, atsižvelgiant į tai, ar dalyvis priskiriamas prie **vietinių**, ar prie **tarptautinių dalyvių**, ir į **renginio vietą**.

- **Vietinis dalyvis** – asmuo, gyvenantis toje šalyje, kurioje vyksta renginys.
- **Tarptautinis dalyvis** – asmuo, gyvenantis programos reikalavimus atitinkančioje šalyje, bet ne toje, kurioje vyksta renginys. **Bent 30 proc. kiekvieno renginio** dalyvių turi būti atvykę iš reikalavimus atitinkančių šalių, ne tos šalies, kurioje vyksta renginys.
- Apskaičiuojant dotaciją įskaitomos **ne daugiau 400 dalyvavimo dienų vienam renginiui** (1 asmuo, dalyvaujantis renginyje vieną dieną = 1 dalyvavimo diena).

Vienodo dydžio įkainiai, taikomi pagal 1.2 priemonę, pateikti [IV PRIEDE, p. 68](#).

B. Dotacijos informacijos sklaidos priemonėms apskaičiavimas

Galima remti trejopo pobūdžio informacijos sklaidos priemones: a) leidinius; b) DVD ar CD-ROM leidybą; c) interneto svetainę. **Kiekvienai** iš pirmą nurodytų **informacijos sklaidos priemonių** skiriama bendra **1 500 EUR paramos suma**. Visoms šalims taikomas tas pats bendros sumos dydis. **Pagal vieną projektą informacijos sklaidos priemonėms gali būti skirta ne daugiau kaip 9 000 EUR** (t. y. ne daugiau kaip dviem to paties tipo produktams).

C. Dotacijos koordinavimo išlaidoms padengti apskaičiavimas

Koordinavimo išlaidos apskaičiuojamos taikant vienodo dydžio įkainius, **500 EUR per metus vienam partneriui**. Šioje eilutėje vienam projektui skiriama ne daugiau kaip **15 000 EUR**.

IV.2.4. Sprendimo dėl dotacijos skyrimo ir dotacijos sutarties naudojimas. Prašome žr. III.1.3 skyrių, [p. 23](#).

IV.2.5. Mokėjimo tvarka

Taikomas išankstinis finansavimas: **50 proc. bendros dotacijos sumos**. Informacija apie išankstinio finansavimo ir galutinio mokėjimo tvarką pateikta III.2.6 skyriuje, [p. 31](#).

IV.3. Pirmojo veiksmo 2.1 priemonė „Piliečių projektai“

IV.3.1. Specifiniai aspektai

Priemonės „Piliečių projektai“ tikslas – ištirti naujoviškas metodikas ir būdus aktyviam piliečių dalyvavimui Europos lygmeniu ir Europos piliečių bei Europos institucijų dialogui skatinti. Pagal šią priemonę bus remiami įvairūs tarpvalstybinio ir tarpsektorinio pobūdžio projektai, kuriuose tiesiogiai dalyvauja piliečiai. Pirmenybė teikiama projektams, kuriais

skatinamas aktyvumas vietos lygmeniu.

Numatoma, kad „Piliečių projektai“ turėtų:

- padėti **sužinoti piliečių nuomonę** apie kai kuriuos pagrindinius Europos ateityje laukiančius iššūkius;
- **ištirti naujas metodikas**, galinčias **skatinti aktyvią sąveiką** ir diskusijas tarp piliečių ES politikos klausimais, kurie yra aktualūs jų kasdiniame gyvenime;
- **sukurti būdus**, kurie padėtų Europos piliečiams plėtoti **pilietinę kompetenciją**, reikšti savo požiūrį į Europos integracijos procesą ir nuomonę apie jį, teikiant rekomendacijas politikos formuotojams Europos lygmeniu;
- **skatinti Europos piliečių ir ES institucijų dialogą**, kuris suteiktų piliečiams daugiau galių ES politikos ir jos poveikio srityje ir užtikrintų, kad ES institucijos tinkamai atsižvelgtų į piliečių nuomonę.

Šiuo atžvilgiu bent 30 proc. projekto dalyvių turi būti atvykę iš kitų šalių, ne iš šalies, kurioje vyksta renginys.

Šių tikslų galima pasiekti subūrus piliečių grupes, kurios galėtų parengti rekomendacijas, kurias būtų galima integruoti į politikos procesą Europos lygmeniu. Rengiant ir įgyvendinant projektą reikia skatinti realų principo „iš apačios į viršų“ laikymąsi. Piliečių rekomendacijos, gaunamos vykstant tokiems procesams, yra vertinga informacija Europos Komisijai, nes jos yra kitokios ir papildo informaciją, kurią Komisija gauna įprastais konsultavimosi kanalais.

Europos Komisijos Komunikacijos generalinis direktoratas vykdydamas savo funkcijas nori dėmesingai išklausti organizacijas, dalyvaujančias kuriant piliečių grupes, ir tapti realiu jų partneriu. Todėl Komunikacijos generalinis direktoratas įsipareigoja teikti informaciją, dalytis patirtimi atrinktų projektų įgyvendinimo srityse, sudaryti palankesnes sąlygas užmegzti ryšius su kitais Europos ekspertais ir imtis priemonių, kad būtų atitinkamai atsižvelgta į projekto įgyvendinimo laikotarpiu gautas piliečių rekomendacijas.

IV.3.2. Atrankos tvarka

Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

IV.3.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ (žr. II PRIEDĄ p. 66).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.2. Įsteigtas vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.3. Organizacijos pobūdis

Pilietinės visuomenės organizacijos (PVO) (nurodytos [I PRIEDE, p. 60](#)) arba vietos valdžios institucijos.

A.2. Partnerių skaičius

Projekte turi dalyvauti organizacijos ir (arba) institucijos bent iš **penkių** programoje dalyvaujančių šalių, kurių bent viena yra ES valstybė narė.

B. Projekto pobūdis ir mastas

B.1. Dalyvių skaičius

Projekte turi dalyvauti bent **200 dalyvių**.

B.2. Biudžetas

Projekto pasiūlymai privalo atitikti mažiausios reikalavimus atitinkančios dotacijos vienam projektui kriterijų.

Mažiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **100 000 EUR**

Didžiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **250 000 EUR**

B.3. Veiklos vieta

Veikla turi vykti vienoje iš programoje dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių ([žr. p. 17](#)).

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis ir arba projekto trukmė

Projektas turi būti pradėtas įgyvendinti per reikalavimus atitinkantį laikotarpį, kuris priklauso nuo priemonės terminų, kada pateikta paraiška (žr. I.8 skyrių, [p. 12](#)).

Ilgiausia galima projekto trukmė – **12 mėnesių**.

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

C.2. Terminas

C.3. Oficiali kalba

Prašome žr. II.1 ([p. 14](#)) ir II.2.1 ([p. 18](#)) skyrius.

IV.3.2.2. Atmetimo kriterijai. Prašome žr. II.2.2 skyrių ([p. 18](#)).

IV.1.2.3. Atrankos kriterijai – veiklos ir finansinės galimybės. Prašome žr. II.2.3 skyrių ([p. 19](#)).

IV.3.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai. Prašome žr. II.2.4 skyrių ([p. 20](#)).

IV.3.3. Dotacijos apskaičiavimas

Dotacija apskaičiuojama kaip finansavimas pagal biudžetą. Daugiau informacijos apie finansavimą pagal biudžetą pateikta III.2.5.2 skyriuje, [p. 29](#).

Dotacija negali sudaryti daugiau kaip **60 proc.** atitinkamo veiksmo **reikalavimus atitinkančių išlaidų**. Taigi, bent 40 proc. visų numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų turi būti padengta iš kitų šaltinių, ne ES biudžeto. Jokiomis aplinkybėmis negali būti skirta didesnė nei prašoma paramos suma.

IV.2.4. Sprendimo dėl dotacijos skyrimo ir dotacijos sutarties naudojimas. Prašome žr. III.1.3 skyrių, [p. 23](#).

IV.3.5. Mokėjimo tvarka

Taikomas išankstinis finansavimas: **50 proc. bendros dotacijos sumos**. Daugiau informacijos apie išankstinio finansavimo ir galutinio mokėjimo tvarką pateikta III.2.6 skyriuje, [p. 31](#).

IV.4. Pirmojo veiksmo 2.2 priemonė „Remiamosios priemonės“

IV.4.1. Specifiniai aspektai

Šios priemonės tikslas – remti veiklos sritis, kurios gali padėti užmegzti ilgalaikius partnerystės ryšius ir sukurti tinklus, vienijančius daug skirtingų suinteresuotųjų subjektų, skatinti aktyvų Europos pilietiškumą ir taip geriau įgyvendinti programos tikslus ir užtikrinti kuo didesnę bendrą programos poveikį ir veiksmingumą.

Pagal *priemonę „Remiamosios priemonės“ numatoma* finansuoti veiklos sritis, kurias įgyvendina tokios struktūros kaip platformos ir tinklai, siekiantys plėtoti ir stiprinti visas programos veiklos sritis ir taip prisidėti prie sklandaus programos įgyvendinimo ir užtikrinti platų tarpvalstybinį jos poveikį, kuris būtų naudingas visiems subjektams, kuriems ši programa gali būti aktuali, įgyvendinant šio pobūdžio veiklą:

- **mokymo kursus**, kurie padėtų potencialiems programos „Europa piliečiams“ pareiškėjams gilinti žinias ir ugdyti įgūdžius, kurių reikia norint įgyvendinti aukštos kokybės projektus;
- **informacinius renginius**, kuriuose būtų viešinama programa „Europa piliečiams“ arba konkreti jos priemonė, dabartinius ir potencialius programos suinteresuotuosius subjektus skatinant keistis patirtimi ir geriausia praktika;
- **kurti platformas**, kurios palengvintų partnerių paiešką ir dabartinių bei potencialių programos „Europa piliečiams“ suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą.

IV.4.2. Atrankos tvarka

Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

IV.4.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ (žr. II PRIEDA p. 66).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.2. Įsteigtas vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.3. Organizacijos pobūdis

Vietos valdžios institucijų federacijos ir (arba) asociacijos arba kitos įstaigos, turinčios specialiųjų žinių ir patirties pilietiškumo srityje.

A.2. Partnerių skaičius

Projekte turi dalyvauti organizacijos bent iš **dvių** dalyvaujančių šalių, kurių bent viena yra ES valstybė narė.

B. Projekto pobūdis ir mastas

B.1. Dalyvių skaičiaus kriterijus netaikomas

B.2. Biudžetas

Projekto pasiūlymai privalo atitikti mažiausios reikalavimus atitinkančios dotacijos vienam projektui kriterijų.

Mažiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **30 000 EUR**

Didžiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **100 000 EUR**

B.3. Veiklos vieta

Veikla turi vykti vienoje iš programoje dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių ([žr. p. 17](#)).

Kiekviename projekte turi būti numatyti bent **2** renginiai.

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis arba projekto trukmė

Projektas turi būti pradėtas įgyvendinti per reikalavimus atitinkantį laikotarpį, kuris priklauso nuo priemonės terminų, kada pateikta paraiška (žr. I.8 skyrių, [p. 12](#)).

Ilgiausia galima projekto trukmė – **12 mėnesių**.

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

C.2. Terminas

C.3. Oficiali kalba

Prašome žr. II.1 skyrių ([p. 14](#)) ir II.2.1 skyrių ([p. 18](#)).

IV.4.2.2. Atmetimo kriterijai. Prašome žr. II.2.2 skyrių ([p. 18](#)).

IV.4.2.3. Atrankos kriterijai – veiklos ir finansinės galimybės. Prašome žr. II.2.3 skyrių ([p. 19](#)).

IV.4.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai. Prašome žr. II.2.4 skyrių ([p. 20](#)).

IV.4.3. Dotacijos apskaičiavimas

Dotacija apskaičiuojama kaip finansavimas pagal biudžetą. Daugiau informacijos apie finansavimą pagal biudžetą pateikta [III.2.5.2 skyriuje, p. 29](#).

Parama negali viršyti **80 proc.** atitinkamo veiksmo **reikalavimus atitinkančių išlaidų**. Taigi, bent 20 proc. visų numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų turi būti padengta iš kitų šaltinių, ne ES biudžeto. Jokiomis aplinkybėmis negali būti skirta didesnė nei prašoma paramos suma.

IV.4.4. Dotacijos sutarties arba sprendimo dėl dotacijos skyrimo naudojimas. Prašome žr. III.1.3 skyrių, [p. 23](#).

IV.4.5. Mokėjimo tvarka

Taikomas išankstinis finansavimas: **50 proc. bendros dotacijos sumos**. Daugiau informacijos apie išankstinio finansavimo ir galutinio mokėjimo tvarką pateikta III.2.6 skyriuje, [p. 31](#).

Antrasis veiksmas „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“

IV.5. Antrojo veiksmo 3 priemonė „Parama pilietinės visuomenės organizacijų vykdomiems projektams“

IV.5.1. Specifiniai aspektai

Pagal šią priemonę remiami konkretūs pilietinės visuomenės organizacijų (PVO), įsteigtų programoje dalyvaujančiose šalyse ir veikiančių Europos, nacionaliniu, regioniniu arba vietos lygmenimis, vykdomi projektai bendros svarbos srityse, susijusiose su programos prioritetais ir tikslais.

Pagal šios priemonės projektus turi būti spendžiami Europos lygmeniu aktualūs klausimai, ypač daug dėmesio skiriama Europos politikos poveikiui.

Numatoma, kad pagal šios priemonės projektus turėtų būti įgyvendinamos tokios veiklos sritys kaip antai: konferencijos, seminarai, debatai, TV ir (arba) radijo laidos, garso ir vaizdo medžiagos rengimas, nuomonių apklausa, naujų informacinių technologijų pritaikymas, taip pat kitos veiklos sritys, suteikiančios galimybių pritaikyti naujoves, įtraukti didelę visuomenės dalį, vadovaujantis aiškesne informacijos sklaidos strategija.

Siekiant paskatinti, kad būtų įgyvendinama daugiau sisteminimo projektų, didžiausia galima paramos suma padidinta nuo 55 000 iki 150 000 EUR, o ilgiausia galima projektų trukmė pratęsta nuo 12 iki 18 mėnesių. Tai turėtų suteikti daugiau galimybių pritaikyti naujoves, įtraukti didesnę visuomenės dalį ir parengti tvirtesnę informacijos sklaidos strategiją.

IV.5.2. Atrankos tvarka

Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

IV.5.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ (žr. II PRIEDĄ p. 66).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.2. Įsteigtas vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.3. Organizacijos pobūdis

Pilietinės visuomenės organizacijos (PVO) (nurodytos [I PRIEDE, p. 60](#)).

A.2. Partnerių skaičius

Projekte turi dalyvauti organizacijos bent iš **dviejų** dalyvaujančiųjų šalių, kurių bent viena yra ES valstybė narė.

B. Projekto pobūdis ir mastas

B.1. Dalyvių skaičiaus kriterijus netaikomas

B.2. Biudžetas

Projekto pasiūlymai privalo atitikti mažiausios reikalavimus atitinkančios dotacijos vienam projektui kriterijų.

Mažiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **10 000 EUR.**

Didžiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **150 000 EUR.**

B.3. Veiklos vieta

Veikla turi vykti vienoje iš programoje dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių ([žr. p. 17](#)).

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis arba projekto trukmė

Projektas turi būti pradėtas įgyvendinti per reikalavimus atitinkantį laikotarpį, kuris priklauso nuo priemonės terminų, kada pateikta paraiška (žr. I.8 skyrių, [p. 12](#)).
Ilgiausia galima projekto trukmė – **18 mėnesių**.

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

C.2. Terminas

C.3. Oficiali kalba

Prašome žr. II.1 ([p. 14](#)) ir II.2.1 ([p. 18](#)) skyrius.

IV.5.2.2. Atmetimo kriterijai. Prašome žr. II.2.2 skyrių ([p. 18](#)).

IV.4.2.3. Atrankos kriterijai – veiklos ir finansinės galimybės. Prašome žr. II.2.3 skyrių ([p. 19](#)).

IV.5.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai. Prašome žr. II.2.4 skyrių ([p. 20](#)).

IV.5.3. Dotacijos apskaičiavimas

Pareiškėjai gali pasirinkti vieną iš dviejų finansavimo sistemų:

- **vienodo dydžio finansavimą arba**
- **finansavimą pagal biudžetą.**

Vienodo dydžio finansavimas

Dotacija apskaičiuojama kaip vienodo dydžio finansavimas. Bendra prašomos dotacijos suma apskaičiuojama sudedant:

- A. bendras kiekvienam **ringiniui** prašomas sumas;
- B. **informacijos sklaidos priemonėms** prašomą sumą, jei prašoma.

A. Dotacijos KIEKVIENAM ringiniui apskaičiavimas

Dalyviams taikomi skirtingi įkainiai, atsižvelgiant į tai, kad dalyvį galima priskirti prie **vietinių**, ar prie **tarptautinių dalyvių**, ir į **ringinio vietą**.

- **Vietinis dalyvis** – asmuo, gyvenantis toje šalyje, kurioje vyksta renginys.
- **Tarptautinis dalyvis** – asmuo, gyvenantis programos reikalavimus atitinkančioje šalyje, bet ne toje šalyje, kurioje vyksta renginys. **Bent 30 proc. kiekvieno ringinio dalyvių** turi būti atvykę iš reikalavimus atitinkančių šalių, ne šalies, kurioje vyksta renginys.

- Apskaičiuojant dotaciją įskaitomos **ne daugiau kaip 400 dalyvavimo dienų vienam renginiui** (1 asmuo, dalyvaujantis renginyje vieną dieną = 1 dalyvavimo diena). (Vienodo dydžio įkainiai, taikomi pagal Antrojo veiksmo 3 priemonę, pateikti [V PRIEDE, p. 69.](#))

B. Dotacijos informacijos sklaidos priemonėms apskaičiavimas

Galima remti trejopo pobūdžio informacijos sklaidos priemonės: a) leidinius; b) DVD ar CD-ROM leidybą; c) interneto svetainę. **Kiekvienai** iš pirmiau nurodytų **informacijos sklaidos priemonių** skiriama bendra **1 500 EUR** paramos suma. Visoms šalims taikomas tas pats bendros sumos dydis. Paramos gavėjai paramą gali gauti **daugiausia trims skirtingų rūšių informacijos sklaidos priemonėms** (t. y. parama negali būti skirta dviem tos pačios rūšies priemonėms). Todėl didžiausia galima parama trims informacijos sklaidos priemonėms pagal vieną projektą yra **4 500 EUR**.

Finansavimas pagal biudžetą

Dotacija apskaičiuojama kaip finansavimas pagal biudžetą. Daugiau informacijos apie finansavimą pagal biudžetą pateikta III.2.5.2 skyriuje, [p. 29.](#)

Dotacija negali sudaryti daugiau kaip **70 proc.** atitinkamo veiksmo **reikalavimus atitinkančių išlaidų**. Taigi, bent 30 proc. visų numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų turi būti padengta iš kitų šaltinių, ne ES biudžeto. Jokiomis aplinkybėmis negali būti skirta didesnė nei prašoma paramos suma.

IV.5.4. Dotacijos sutarties arba sprendimo dėl dotacijos skyrimo naudojimas. Prašome žr. III.1.3 skyrių, [p. 23.](#)

IV.5.5. Mokėjimo tvarka

Taikomas išankstinis finansavimas: **50 proc. bendros dotacijos sumos**. Daugiau informacijos apie išankstinio finansavimo ir galutinio mokėjimo tvarką pateikta III.2.6 skyriuje, [p. 31.](#)

Ketvirtasis veiksmas „Gyva Europos atmintis“

IV.6. Ketvirtasis veiksmas „Gyva Europos atmintis“

IV.6.1. Specifiniai aspektai

Europos Sąjunga remiasi tokiomis pagrindinėmis vertybėmis kaip laisvė, demokratija ir pagarba žmogaus teisėms. Norint suprasti visą jų reikšmę, būtina prisiminti, kaip Europoje šiuos principus buvo pamynęs nacizmas ir stalinizmas. Paminėdami aukas, išsaugodami su deportacijomis susijusias vietas ir archyvus, europiečiai išsaugos praeities atmintį, nepamiršdami ir jos tamsiųjų pusių. Ypač svarbu tai padaryti dabar, nes vis daugiau tų įvykių liudininkų mus palieka.

Pagal šį veiksma galima remti šio pobūdžio projektus:

- projektus, kuriais siekiama išsaugoti su masinėmis deportacijomis susijusias vietas, memorialus, buvusias nacių koncentracijos stovyklas, kitas masinio kankinimo ir naikinimo vietas bei šiuos įvykius užregistravusius dokumentų archyvus ir atmintį apie tuos, kurie nežmoniškais sąlygomis gelbėjo žmones nuo holokausto;
- projektus, kuriais siekiama išsaugoti stalinizmo masinio naikinimo ir masinių deportacijų aukų atminimą.

Numatoma, kad pagal šios priemonės projektus turėtų būti vykdoma panaši veikla kaip pagal Antrojo veiksmo 3 priemonę „Parama PVO vykdomiems projektams“ ([žr. p. 44](#)).

IV.6.2. Atrankos tvarka

Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

IV.6.2.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ ([žr. II PRIEDA p. 66](#)).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.2. Įsteigtas vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.3. Organizacijos pobūdis

- Nevyriausybinės organizacijos
- Likusių gyvųjų asociacijos
- Atminimo sritį administruojantys subjektai
- Muziejai
- Vietos ar regioninės valdžios institucijos arba
- Bendros europinės svarbos federacijos

A.2. Partnerių skaičius

Projekte turi dalyvauti bent vienos reikalavimus atitinkančios programoje dalyvaujančios šalies organizacijos.

B. Projekto pobūdis ir mastas

B.1. Dalyvių skaičiaus kriterijus netaikomas

B.2. Biudžetas

Projekto pasiūlymai privalo atitikti mažiausios reikalavimus atitinkančios dotacijos vienam projektui kriterijų.

Mažiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **10 000 EUR.**

Didžiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **55 000 EUR.**

B.3. Veiklos vieta

Veikla turi vykti vienoje iš programoje dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių ([žr. p. 17](#)).

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis ir arba projekto trukmė

Projektas turi būti pradėtas įgyvendinti per reikalavimus atitinkantį laikotarpį, kuris priklauso nuo priemonės terminų, kada pateikta paraiška (žr. I.8 skyrių, [p. 12](#)).

Ilgiausia galima projekto trukmė – **12 mėnesių.**

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

C.2. Terminas

C.3. Oficiali kalba

Prašome žr. II.1 ([p. 14](#)) ir II.2.1 ([p. 18](#)) skyrius.

IV.6.2.2. Atmetimo kriterijai. Prašome žr. II.2.2 skyrių ([p. 18](#)).

IV.6.2.3. Atrankos kriterijai – veiklos ir finansinės galimybės. Prašome žr. II.2.3 skyrių ([p. 19](#)).

IV.6.2.4. Dotacijos skyrimo kriterijai. Prašome žr. II.2.4 skyrių ([p. 20](#)).

IV.6.3. Dotacijos apskaičiavimas

Pareiškėjai gali pasirinkti vieną iš dviejų finansavimo sistemų:

- **vienodo dydžio finansavimą arba**
- **finansavimą pagal biudžetą.**

Vienodo dydžio finansavimas

Dotacija apskaičiuojama kaip vienodo dydžio finansavimas. Bendra prašomos dotacijos suma apskaičiuojama sudedant:

A. bendras kiekvienam **ringiniui** prašomas sumas;

B. **sklaidos priemonėms** prašomą sumą, jei prašoma.

A. Dotacijos KIEKVIENAM renginiui apskaičiavimas

Dalyviams taikomi skirtingi vienodo dydžio įkainiai, atsižvelgiant į tai, ar dalyvį galima priskirti prie **vietinių**, ar prie **tarptautinių** dalyvių, ir į **renginio vietą**.

- **Vietinis dalyvis** – asmuo, gyvenantis toje šalyje, kurioje vyksta renginys.
- **Tarptautinis dalyvis** – asmuo, gyvenantis programos reikalavimus atitinkančioje šalyje, bet ne toje šalyje, kurioje vyksta renginys. **Bent 30 proc. kiekvieno renginio** dalyvių turi būti atvykę iš reikalavimus atitinkančių šalių, ne tos šalies, kurioje vyksta renginys.
- Apskaičiuojant dotaciją įskaitomos **ne daugiau kaip 400 dalyvavimo dienų vienam renginiui** (1 asmuo, dalyvaujantis renginyje vieną dieną = 1 dalyvavimo diena).

(Vienodo dydžio įkainiai, taikomi pagal Ketvirtąjį veiksma, pateikti [V PRIEDE, p. 69](#)).

B. Dotacijos informacijos sklaidos priemonėms apskaičiavimas

Galima remti trejopo pobūdžio informacijos sklaidos priemones: a) leidinius; b) DVD ar CD-ROM leidybą; c) interneto svetainę. **Kiekvienai** iš pirmiau nurodytų **informacijos sklaidos priemonių** skiriama bendra **1 500 EUR** paramos suma. Visoms šalims taikomas tas pats bendros sumos dydis. Paramos gavėjai paramą gali gauti **daugiausia trims skirtingų rūšių informacijos sklaidos priemonėms** (t. y. parama negali būti skirta dviem tos pačios rūšies priemonėms). Todėl didžiausia galima parama trims informacijos sklaidos priemonėms pagal **vieną projektą yra 4 500 EUR**.

Finansavimas pagal biudžetą

Dotacija apskaičiuojama kaip finansavimas pagal biudžetą. Daugiau informacijos apie finansavimą pagal biudžetą pateikta III.2.5.2 skyriuje, [p. 29](#).

Parama negali viršyti **60 proc.** atitinkamo veiksmo **reikalavimus atitinkančių išlaidų**. Taigi, bent 40 proc. visų numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų turi būti padengta iš kitų šaltinių, ne ES biudžeto. Jokiomis aplinkybėmis negali būti skirta didesnė, nei prašoma, paramos suma.

IV.2.4. Dotacijos sutarties arba sprendimo dėl dotacijos skyrimo naudojimas. Prašome žr. III.1.3 skyrių, [p. 23](#).

IV.6.5. Mokėjimo tvarka

Taikomas išankstinis finansavimas: **50 proc. bendros dotacijos sumos**. Daugiau informacijos apie išankstinio finansavimo ir galutinio mokėjimo tvarką pateikta III.2.6 skyriuje, [p. 31](#).

V SKYRIUS. VEIKLOS DOTACIJOS

Veiklos dotacijos skiriamos ir pagal metines, ir pagal daugiamečių partnerystės sutartis. Šiame Vadove pateikiama informacija tik dėl paraiškų skirti **metines dotacijas**. Daugiamečioms partnerystėms skelbiami specialūs kvietimai teikti paraiškas, dotacijoms, kurios bus skirtos nuo 2013 m., kvietimas teikti paraiškas bus paskelbtas 2012 m.

Antrojo veiksmo 1 priemonė „Struktūrinė parama Europos viešosios politikos tyrimų organizacijoms (ekspertų grupėms)“ ir 2 priemonė „Struktūrinė parama Europos lygmens pilietinės visuomenės organizacijoms“

V.1. Antrojo veiksmo 1 priemonei „Struktūrinė parama Europos viešosios politikos tyrimų organizacijoms (ekspertų grupėms)“ būdingi aspektai

Ši priemonė skirta Europos viešosios politikos tyrimų organizacijų (ekspertų grupių), gebančių kurti naujas idėjas ir mąstyti apie Europai rūpimus klausimus, aktyvų Europos pilietiškumą ir Europos vertybes, darbui paremti.

Šios organizacijos susieja mokslinių tyrimų ir politikos procesus Europos lygmeniu. Jos padeda rasti sprendimus ir sudaryti sąlygas mokslininkams, intelektualams ir sprendimus priimantiems subjektams sąveikauti. Kadangi Europoje dirba daug ekspertų grupių, ši priemonė yra skirta toms, kurios iš esmės dirba programos tikslus ir prioritetus atitinkančiose srityse, vykdo platesnę, ne tik mokslinių tyrimų veiklą ir nėra orientuotos vien tik į specialistų grupes. Įgyvendinant šią veiklą konkrečiomis priemonėmis turi būti skatinami piliečių debatai, teikiama informacija plačiajai visuomenei.

V.2. Antrojo veiksmo 2 priemonei „Struktūrinė parama Europos lygmens PVO“ būdingi aspektai

Pagal šią priemonę bus stiprinami Europos interesų srityse veikiančių PVO pajėgumai ir stabilumas, kad jos galėtų veikti Europos lygmeniu. Taip siekiama padėti sukurti organizuotą, darnią ir aktyvią Europos pilietinę visuomenę.

Pagal šią priemonę numatoma finansuoti:

Europos lygmens PVO, būtent:

- **Europos bendras organizacijas:** jų paskirtis – atstovauti savo narėms (pilietinės visuomenės organizacijoms) Europoje, perduoti piliečiams ir savo narėms – organizacijoms aktualius klausimus ES institucijoms, informuoti savo narius apie Europos politiką, kitų suinteresuotųjų subjektų poziciją, kartu tarpininkauti tarp savo narių ir ES institucijų;
- **Europos tinklus:** šie tinklai – tai sąsaja tarp pilietinės visuomenės organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų iš reikalavimus atitinkančių šalių, norinčių bendradarbiauti,

keistis žiniomis ir patirtimi;

- **organizacijas, kurių veikla daro didelį poveikį Europai:** šios organizacijos nėra nei platformos, nei tinklai, jos gali teikti paraiškas, jeigu savo veiklą vykdo būtent programos tikslų ir prioritetų srityse.

PVO, veikiančias gyvos Europos atminties puoselėjimo srityje, būtent:

- **organizacijos, kurios įgyvendina Europos idėjas ir projektus, puoselėdamos Europos asmenybių,** pavyzdžiui, Europos projekto kūrėjų arba kitų asmenybių, labai prisidėjusių prie vėlesnių Europos kūrimo etapų, **atminimą;**
- **organizacijos, kurios įgyvendina Europos idėjas ir projektus, pabrėždamos, kaip totalitariniai režimai, kaip antai nacizmas ir stalinizmas, pažeidžia svarbiausias Europos vertybes.**

Abiem atvejais organizacijos savo veikla privalo siekti padėti ateityje puoselėti piliečių aktyvumą, kartu priminti pagrindinių vertybių, kurios sudaro Europos projekto esmę, svarbą.

Teikdami paraiškas skirti veiklos dotaciją pareiškėjai privalo pateikti išsamią 12 mėnesių laikotarpio darbo programą. Joje turėtų būti suplanuota paraišką teikiančios organizacijos teisės aktuose nustatyta veikla, taip pat konferencijos, seminarai, apskritojo stalo diskusijos, atstovavimas, ryšiai ir vertinimas, kita pastovi veikla Europos lygmeniu.

Ši veikla privalo **realiai** prisidėti prie specialiųjų tikslų ir teminių prioritetų pagal šį kvietimą teikti pasiūlymus įgyvendinimo. **Ja privalo būti siekiama bent vieno specialiojo tikslo ir bent vieno teminio prioriteto.**

Dėl veiklos dotacijų V.1 ir V.2 dalyse išvardytų kategorijų organizacijos gali priimti specialius sprendimus.

V.3. Atrankos tvarka

Per atranką paraiškos bus vertinamos pagal tokius kriterijus: reikalavimų atitikimo, atmetimo, atrankos ir paramos skyrimo.

V.3.1. Reikalavimų atitikimo kriterijai

Reikalavimų atitikimo kriterijai suskirstyti į tris pagrindines grupes: a) pareiškėjas ir partneriai, b) projekto pobūdis ir mastas, c) paraiška. Šiame Vadove apžvelgiami reikalavimų atitikimo kriterijai, taikomi pagal programą „Europa piliečiams“ ([žr. II PRIEDA p. 66](#)).

A. Pareiškėjas ir partneriai

A.1. Pareiškėjo ir partnerių pobūdis

A.1.1. Teisinis statusas. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.2. Įsteigtas vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių. Prašome žr. II.2.1 skyrių ([p. 17](#)).

A.1.3. Organizacijos pobūdis

1 priemonė: „Struktūrinė parama Europos viešosios politikos tyrimų organizacijoms (ekspertų grupėms)“

- „Struktūrinė parama Europos viešosios politikos tyrimų organizacijoms (ekspertų grupėms)“

2 priemonė: „Struktūrinė parama Europos lygmens pilietinės visuomenės organizacijoms“

- Europos lygmens PVO, skatinančios aktyvų Europos pilietiškumą: bendros organizacijos, tinklai, organizacijos, kurių veikla daro didelį poveikį Europai (išsamiau tai aptarta [p. 51](#))
- PVO, veikiančios gyvos Europos atminties srityje (išsamiau tai aptarta [p. 52](#))

PASTABA. Viešosioms institucijoms dotacijos skirti NEGALIMA.

KAD ATITIKTŲ REIKALAVIMUS veiklos dotacijai gauti, organizacijos, veikiančios bendrą Europos interesų srityse, privalo:

- a. turėti juridinio asmens statusą ne trumpiau kaip vienus (1) metus iki paraiškos teikimo termino.** Tinklų, kurie neturi atskiros veiklos struktūros ir savo statuso, vardu paraiškas gali teikti organizacijos narės, atsakingos už tinklo veiklos koordinavimą;
- b. aktyviai veikti Europos pilietiškumo srityje** – tai turi būti nurodyta jų įstatuose arba misijoje – ir atitikti vieną iš pirmiau nurodytų kategorijų;
- c. didžiąją savo veiklos dalį vykdyti reikalavimus atitinkančiose šalyse** ([žr. p. 17](#)).

Šių kategorijų organizacijos taip pat turi atitikti šiuos **geografinius kriterijus**:

- ✓ Europos bendros organizacijos ir tinklai privalo vienyti narius **ne mažiau kaip iš 8 reikalavimus atitinkančių šalių**;
- ✓ organizacijos, kurių veikla daro didelį poveikį Europai, **privalo veikti ne mažiau kaip 8 reikalavimus atitinkančiose šalyse**.

Šis kriterijus **netaikomas** nei ekspertų grupėms, nei pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios veikia gyvos Europos atminties srityje.

B. Darbo programos pobūdis ir mastas

B.1. Dalyvių skaičiaus kriterijus netaikomas

B.2. Biudžetas

Didžiausia galima reikalavimus atitinkanti dotacija projektui: **100 000 EUR.**

B.3. Veiklos vieta

Veikla turi vykti vienoje iš programoje dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių ([žr. p. 17](#)).

B.4. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis arba darbo programos trukmė

Reikalavimus atitinkantis laikotarpis turi sutapti su pareiškėjo biudžetiniais metais – tai turi būti matyti iš patvirtintų organizacijos ataskaitų.

Jeigu pareiškėjo biudžetiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, reikalavimus atitinkantis laikotarpis yra sausio 1 d.–gruodžio 31 d.

Jeigu pareiškėjo biudžetiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, reikalavimus atitinkantis laikotarpis yra 12 mėnesių laikotarpis nuo jo biudžetinių metų pradžios.

C. Paraiška

C.1. Oficiali paraiškos forma

C.2. Terminas

C.3. Oficiali kalba

Prašome žr. II.1 ([p. 14](#)) ir II.2.1 ([p. 18](#)) skyrius.

V.3.2. Atmetimo kriterijai. Prašome žr. II.2.2 skyrių ([p. 18](#)).

V.1.2.3. Atrankos kriterijai – veiklos ir finansinės galimybės. Prašome žr. II.2.3 skyrių ([p. 19](#)).

V.3.4. Dotacijos skyrimo kriterijai

Visų balų dalis, %	Kokybės kriterijai: 80 %
30 %	Tiesioginis ryšys su programos tikslais ir prioritetais <ul style="list-style-type: none"> • bendraisiais ir specialiais programos tikslais; • nuolatiniais ir metiniais programos prioritetais.
20 %	Darbo programos pakankumas, darnumas ir išsamumas <ul style="list-style-type: none"> • bendras darbo programos aiškumas; • vidinis darbo programos darnumas (ryšys tarp tikslų ir numatomos veiklos); • realumas, ypač darbo programos įgyvendinimo grafiko realumas.
10 %	Darbo programos poveikis <ul style="list-style-type: none"> • siūlomų projekto veiklos sričių platesnis poveikis tikslinei grupei ir plačiajai visuomenei; • trumpalaikis ir ilgalaikis siūlomų veiklos sričių poveikis vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis; • suplanuotų vertinimo priemonių tinkamumas.
10 %	Pridėtinė vertė Europai <ul style="list-style-type: none"> • kaip darbo programa padeda apibrėžti ir orientuoti Europos projektą (pvz., debatų apie dabartinę politinę plėtrą ES lygmeniu organizavimas, tyrimų arba pozicijos dokumentų dėl Europos politikos rengimas, būsimų ES institucijų pokyčių svarstymas, t. t.); • didelės įvairovės tikslinių grupių (piliečių, specialių pilietinės visuomenės organizacijų, institucijų, informacijos skleidėjų) įtraukimas ir jų dalyvavimas darbo programos veikloje, užtikrinimas, kad įvairūs suinteresuotieji subjektai keistųsi idėjomis ir patirtimi; • darbo programos indėlis kuriant, plėtojant arba stiprinant tvarius europinius partnerystės ryšius arba pasinaudojant esamais partnerystės ryšiais, teikiančiais akivaizdžios pridėtinės vertės (bendradarbiavimas).
10 %	Veiklos matomumas, rezultatų sklaida ir panaudojimas piliečių ir kitų suinteresuotųjų šalių labui <ul style="list-style-type: none"> • kokia apimtimi planuojamos darbo programos veikla bus matoma ir viešinama (numatomas viešinimas žiniasklaidos priemonėmis); • strategija ir priemonės, kaip lengviau perteikti sėkmingai pasiektus rezultatus piliečiams ir kitoms suinteresuotosioms šalims (viešosios valdžios įstaigoms, institucijoms, t. t.) nacionaliniu ir Europos lygmenimis.
Visų balų dalis, %	Kiekybės kriterijai: 20 %
10 %	Geografinis poveikis <ul style="list-style-type: none"> • reikalavimus atitinkančių šalių, dalyvaujančių darbo programos veikloje, skaičius
10 %	Tikslinė grupė <ul style="list-style-type: none"> • potencialių tiesioginių paramos gavėjų skaičius

V.4. Bendrosios finansinės ir sutarčių sąlygos išsamiau aptartos III.1 skyriuje, [p. 23](#).

V.5. Specialiosios finansinės ir sutarčių sąlygos

V.5.1. Dvigubo finansavimo draudimas

Per nurodytą finansinį laikotarpį organizacijos gali gauti ne daugiau kaip vieną veiklos dotaciją iš ES biudžeto. Tačiau konkretiems projektams jos gali gauti kitų dotacijų. Tuo tikslu jos privalo pateikti informaciją apie visus kitus dotacijų prašymus, kuriuos yra pateikusias arba ketina pateikti Europos institucijoms tais pačiais veiklos metais, savo paraiškos formoje nuroydamos kiekvienos dotacijos biudžeto antraštinę dalį, ES programą ir prašomą skirti sumą. Norėtume atkreipti pareiškėjų dėmesį į tai, kad veiklos dotaciją gaunančių organizacijų netiesioginės išlaidos nebegali būti finansuojamos pagal konkrečiam projektui skirtą ES dotaciją.

V.5.2. Draudimas siekti pelno

Parama negali būti skiriama tam, kad paramos gavėjas gautų pelno arba kad padėtų paramos gavėjui gauti didesnę pelną. Pelnas yra paramos gavėjo apyvartinio biudžeto perviršis. Veiklos dotaciją gaunančios institucijos apyvartiniame biudžete perviršis neleidžiamas. Jei gaunamas pelnas, gali būti pareikalauta išmokėtas sumas gražinti. Kai veiklos dotacijos skiriamos organizacijoms, siekiančioms bendriems Europos interesams svarbių tikslų, Vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti procentinę metinio pelno dalį, atitinkančią Bendrijos indėlį į atitinkamų įstaigų apyvartinį biudžetą, kai šias įstaigas taip pat finansuoja viešosios valdžios institucijos, kurios pačios privalo susigrąžinti procentinę metinio pelno dalį, atitinkančią jų indėlį.

V.5.3. Dotacijos apskaičiavimas

Pareiškėjai gali pasirinkti vieną iš dviejų finansavimo sistemų:

- **vienodo dydžio finansavimą arba**
- **finansavimą pagal biudžetą.**

V.5.3.1. Vienodo dydžio finansavimas

Pagal **vienodo dydžio** finansavimo sistemą dotacija apskaičiuojama kaip fiksuota suma vienam etatiniam ar pagal dalį etato dirbančiam organizacijos darbuotojui. Įskaičiuojami visi organizacijoje pareiškėjoje dirbantys etatiniai darbuotojai (kaip antai vadovai, sekretoriai ir padėjėjai), neįskaičiuojant subrangovų, savanorių darbuotojų ir stažuotojų.

Dotacija apskaičiuojama pagal planuojamą organizacijos pareiškėjos darbuotojų skaičių per metus. Darbuotojų skaičius apskaičiuojamas bendrą personalo darbo dienų skaičių padalijus iš 220 (darbo dienų per metus skaičiaus). Finansinių metų, kuriems skirta dotacija, pabaigoje organizacija turi pateikti savo darbuotojų skaičiaus įrodymą.

Vieni metai = 220 darbo dienų (pvz., 583 dienos = 2,65 darbuotojo per metus) 1 darbo diena = ne mažiau kaip 7,5 val.

Vienodo dydžio finansavimo dydis priklauso nuo šalies, kurioje organizacija įsikūrusi,

atsižvelgiant į gyvenimo lygį toje šalyje. Taikoma tos šalies, kurioje dirba bent 50 proc. nuolatinių organizacijos darbuotojų, vienodo dydžio finansavimo norma.

Vienodo dydžio įkainiai, taikomi pagal Antrojo veiksmo 1 ir 2 priemones, pateikti [VI PRIEDE, p. 70](#).

V.5.3.2. Finansavimas pagal biudžetą

Dotacija negali sudaryti daugiau kaip **80 proc.** atitinkamo veiksmo **reikalavimus atitinkančių išlaidų**. Taigi, bent 20 proc. visų numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų turi būti padengta iš kitų šaltinių, ne ES biudžeto. Jokiomis aplinkybėmis negali būti skirta didesnė, nei prašoma, paramos suma.

Prie paraiškos pridedamas biudžetas turi būti išsamus ir subalansuotas, t. y. bendra numatoma išlaidų suma turi būti lygi bendrai pajamų sumai (įskaitant prašomą Vykdamosios įstaigos dotaciją). Biudžete būtina aiškiai nurodyti išlaidas, kurios atitinka ES finansavimo reikalavimus.

Biudžetas turi būti sudarytas eurai.

Pareiškėjai, įsteigti ne euro zonoje, privalo taikyti paraiškos pateikimo mėnesį galiojančią mėnesio apskaitos kursą, kurį Komisija nustato ir skelbia savo interneto svetainėje <http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?Language=en>.

REIKALAVIMUS ATITINKANČIOS IŠLAIDOS

Kad išlaidos atitiktų reikalavimus pagal šią priemonę, jos turi būti:

- patirtos darbo programos laikotarpiu, kaip nurodyta sutartyje, išskyrus galutinius sertifikatus ir ataskaitas, susijusias su finansine atskaitomybe ir pagrindinėmis veiklos arba projekto sąskaitomis;
- atitikti sutarties tikslą ir būti įtrauktos į darbo programos biudžeto sąmatą;
- būti reikalingos darbo programai įgyvendinti;
- nustatomos ir patikrinamos, visų pirma, jos turi būti įtrauktos į paramos gavėjo apskaitos dokumentus ir apibrėžtos pagal tos šalies, kurioje yra įsteigtas paramos gavėjas, apskaitos taisykles ir atitikti paramos gavėjo apskaitos praktiką;
- atitikti galiojančių mokesčių ir socialinės apsaugos teisės aktų nustatytus deklaravimo reikalavimus;
- padarytos protingai ir pagrįstai, atitikti gero finansinio valdymo reikalavimus, ypač dėl ekonomiško ir veiksmingo.

Paramos gavėjo vidaus apskaitos ir audito procedūros turi suteikti galimybę tiesiogiai sutikrinti išlaidas ir pajamas, deklaruotas veiksmo atžvilgiu, su atitinkamomis finansinėmis ataskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais.

Reikalavimus atitinkančios tiesioginės išlaidos

Reikalavimus atitinkančios tiesioginės projekto išlaidos – tai išlaidos, kurias galima tiesiogiai susieti su darbo programos įgyvendinimu, deramai atsižvelgiant į pirmiau nurodytas reikalavimų atitikimo sąlygas, taigi tiesiogiai jai priskiriant. Visų pirma reikalavimus atitinkančios išlaidos yra šios tiesioginės išlaidos:

- išlaidos darbuotojams, kurias sudaro faktinės algos ir socialinio draudimo įmokos bei privalomos įstatymų nustatytos išlaidos, įtrauktos į darbo užmokestį, jei tos išlaidos neviršija vidutinių įkainių pagal įprastą paramos gavėjo darbo užmokesčio politiką;
- nuomos ir nekilnojamojo turto tvarkymo mokesčiai;
- personalo kelionių, apgyvendinimo ir maitinimo išlaidos, jeigu jos atitinka įprastą paramos gavėjo kelionių išlaidų praktiką;
- teisės aktuose numatytų susirinkimų arba kitų darbinių susirinkimų, kurie yra reikalingi tam, kad paramos gavėjas galėtų vykdyti įprastas veiklos procedūras, organizavimo išlaidos;
- įrangos (naujos arba naudotos) pirkimo išlaidos, jei jos nurašomos pagal paramos gavėjui taikomas mokesčių ir apskaitos taisykles ir paprastai yra pripažįstamos tokio pobūdžio prekėms. Vykdomoji įstaiga gali įskaityti tik tą įrangos nusidėvėjimo dalį, kuri tenka sutartyje nurodytam Bendrijos finansavimo laikotarpiui, išskyrus tuos atvejus, kai dėl įrangos naudojimo pobūdžio ir (arba) aplinkybių būtų pateisinamas kitokios Vykdomosios įstaigos metodikos taikymas; paramos gavėjo taikomos nusidėvėjimo taisyklės turi būti nurodytos paraiškoje;
- suvartojamų išteklių ir prekių išlaidos;
- išlaidos, numatytos kitose su paramos gavėju sudarytose sutartyse dėl darbo programos įgyvendinimo, jeigu įvykdytos sąlygos, nustatytos punkte, kuriame aptariama subanga ir pirkimo sutarčių sudarymas ([žr. p. 24](#));
- išlaidos, patiriamos tiesiogiai dėl dotacijos sutartyje nustatytų reikalavimų (visų pirma audito išlaidos), taip pat visų finansinių paslaugų išlaidos (ypač finansinės garantijos).

REIKALAVIMŲ NEATITINKANČIOS IŠLAIDOS

Šios išlaidos negali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus:

- kapitalo grąža;
- atidėjiniai nuostoliams ir išsipareigojimams;
- skolinimosi ir skolos tvarkymo mokesčiai;
- kitos mokėtinos palūkanos;
- beviltiškos skolos;
- nuostoliai dėl valiutų kurso;
- PVM, nebent paramos gavėjas gali įrodyti, kad jis negali jo susigrąžinti;
- paramos gavėjo pagal kitą ES paramą gaunantį veiksmą arba programą deklaruotos ir apmokėtos išlaidos;
- pernelyg didelės ir beatodairiškos išlaidos;
- kelionės iš reikalavimų neatitinkančių šalių išlaidos (šios taisyklės galima netaikyti pilietinės visuomenės organizacijoms, veikiančioms gyvos Europos atminties labui, jei jos pateikia tinkamą pagrindimą);

- įnašai natūra.

V.5.4. Mokėjimo tvarka

V.5.4.1. Išankstinis finansavimas

Įvertinus paramos gavėjo *finansines galimybes* (žr. p. 19) išankstinio finansavimo išmoka, kurią gali sudaryti ne daugiau kaip 80 proc. paramos sumos, paramos gavėjui pervedama per 45 dienas nuo to momento, kai sutartį pasirašo abi šalys.

Išankstinis finansavimas skiriamas tam, kad paramos gavėjas turėtų piniginių lėšų rezervą.

V.5.4.2. Galutinis mokėjimas

Galutinė ataskaita

Kad gautų (galutinį) mokėjimą, paramos gavėjas per **3 mėnesius** nuo reikalavimus atitinkančio laikotarpio pabaigos Vykdomajai įstaigai privalo atsiųsti galutinę ataskaitą su privalomais priedais. Galutinės ataskaitos forma ir privalomi jos priedai pildomi ir Vykdomajai įstaigai teikiami interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Galutinio mokėjimo apskaičiavimas

Vienodo dydžio finansavimas

Parama bus mažinama, jei iš paramos gavėjo galutinės ataskaitos bus matyti, kad:

- darbuotojų skaičius, nurodytas pirmiau nurodytame patvirtinime, yra mažesnis, negu planuota apskaičiuojant paramą (ši taisyklė taikoma tik tada, jeigu dėl šio skirtumo pagal pradinę paraišką apskaičiuota paramos suma būtų buvusi mažesnė);
- pelno ir nuostolio ataskaitoje užregistruotas perviršis;
- gauta parama sudaro daugiau kaip 80 proc. per paramos gavėjo finansinius metus patirtų išlaidų.

Finansavimas pagal biudžetą

Jeigu paramos gavėjo įgyvendinant darbo programą patirtos reikalavimus atitinkančios išlaidos yra mažesnės, negu planuota, Vykdomoji įstaiga taikys dotacijos sutartyje nurodytą bendro finansavimo normą faktiškai patirtoms išlaidoms. Parama taip pat bus mažinama, jei iš paramos gavėjo galutinės ataskaitos bus matyti, kad organizacija užregistravo perviršį.

Prireikus iš paramos gavėjo bus pareikalauta grąžinti Vykdomosios įstaigos permokėtas sumas, sumokėtas kaip išankstinio finansavimo išmoka. Vykdomoji įstaiga taip pat pasilieka teisę sumažinti paramos sumą, jeigu organizacija nevisiškai įgyvendina sutartą darbo programą.

1 PRIEDAS. ŽODYNĖLIS

Aktyvus Europos pilietiškumas – „tai dalyvavimas pilietinės visuomenės, bendruomenės ir (arba) politiniame gyvenime, kuriam būdinga abipusė pagarba, smurto nebuvimas, pagarba žmogaus teisėms ir demokratijai“ (Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro ir Mokymosi visą gyvenimą tyrimų centro 2006 m. tyrimo projektas).

Dotacijos skyrimo kriterijai – remiantis šiais kriterijais vertinama pasiūlymų kokybė – tai, kaip jie atitinka kiekvienos programos krypties tikslus ir reikalavimus. Šie kriterijai apima ir kokybės, ir kiekybės aspektus, kurių kiekvienam priskiriama tam tikra svarba.

Banko sąskaita – *paramos gavėjo* banko sąskaita arba subsąskaita eurais, per kurią turi būti atliekami su jo projektu susiję mokėjimai. Vykdomoji įstaiga užves bylą su šio banko sąskaitos arba subsąskaitos informacija, remdamasi koordinatoriaus pateikta *finansinės informacijos forma*.

Paramos gavėjas – organizacija, kuri yra teisiškai atsakinga už projekto įgyvendinimą ir gauna paramą.

Biudžeto vykdymo institucija – Europos Taryba ir Europos Parlamentas sudaro Europos Sąjungos biudžetą remdamiesi Europos Komisijos pasiūlymu.

Piliečių grupės – modelis, skatinantis aktyvų ES piliečių bendradarbiavimą, užmezgant glaudesnę jų dialogą ir remiant nuomonės apie Europos integracijos procesą formavimą. Žr. http://ec.europa.eu/citizenship/pilot-projects/doc383_en.htm.

Pilietinės visuomenės organizacijos (PVO) – be kitų dalykų, tai profesinės sąjungos, švietimo institucijos ir savanoriškojo darbo bei mėgėjiško sporto srityse veikiančios organizacijos, NVO, bendros organizacijos, tinklai, asociacijos ir federacijos, ekspertų grupės, universitetai, religinės organizacijos.

Interesų konfliktas – pagal Finansinį reglamentą (52 straipsnį):

1. Visiems finansų pareigūnams ir kitiems asmenims, dalyvaujantiems biudžeto įgyvendinimo, valdymo, audito arba kontrolės procesuose, draudžiama imtis bet kurių veiksmų, dėl kurių gali kilti jų asmeninių ir Bendrijos interesų konfliktas. Jeigu taip nutiktų, atitinkamas asmuo privalo atsisakyti tokių veiksmų ir pranešti apie tai kompetentingai institucijai.

2. Interesų konfliktas kyla, kai dėl priešasčių, susijusių su šeima, emociniu gyvenimu, politine ir pilietine priklausomybe, ekonominiais interesais ar su bet kokiais kitais su *paramos gavėju* bendrais interesais, kyla pavojus, kad finansų pareigūnas arba kitas pirmoje pastraipoje nurodytas asmuo negalės nešališkai ir objektyviai vykdyti savo funkcijų.

Įrangos nusidėvėjimas – jeigu projekto arba bendrai finansuojamos darbo programos tikslais perkama ir naudojama įranga, skaičiuojamas jos nusidėvėjimas. Reikalavimus atitinkančios *tiesioginės išlaidos* yra tik nusidėvėjimas, tenkantis *reikalavimus atitinkančiam laikotarpiui*, nurodytam *dotacijos sutartyje*, jeigu ta įranga naudojama būtent projektui arba būtent bendrai finansuojamos darbo programos veiklai vykdyti. Taikomos nusidėvėjimo taisyklės, nustatytos nacionalinėse mokesčių ir *paramos gavėjo* apskaitos taisyklėse.

Tiesioginės išlaidos – reikalavimus atitinkančios tiesioginės išlaidos – tai išlaidos, kurios gali būti laikomos konkrečiomis, tiesiogiai su projekto arba darbo programos vykdymu susijusiomis ir tiesiogiai tam priskiriamomis išlaidomis.

e. forma – elektroninė dotacijos paraiškos forma, kurią užpildyti ir pateikti galima interneto svetainėje http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

„Europa piliečiams“ centrai (EPC) – nacionalinės struktūros, turinčios užtikrinti veiksmingą praktinės informacijos apie programos teikiamas finansavimo galimybes, įgyvendinimą, veiklą platinimas plačiam visuomenei. Europoje veikiančių „Europa piliečiams“ centrų sąrašas ir duomenys ryšiams su jais palaikyti skelbiami interneto svetainėje http://ec.europa.eu/citizenship/how-to-participate/doc714_en.htm.

ELPA/ EEE šalys – trys programoje dalyvaujančios šalys – Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo šalys: Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija.

Reikalavimus atitinkantis biudžetas – pasiūlymo biudžetas turi būti pateiktas eurai, jį turi sudaryti dvi dalys: išlaidų, kurios turėtų būti padengtos iš Europos Sąjungos suteikiamų lėšų, sąmata ir pajamų (įskaitant prašomą dotaciją) sąmata. Biudžetas turi būti subalansuotas (išlaidos = pajamos).

Reikalavimus atitinkančios išlaidos – būtinos, konkrečios ir pagrįstos išlaidos, kurių patiria *paramos gavėjas ir (arba) vienas iš projekto organizatorių*, įgyvendindamas bendrai finansuojamą veiklą, arba *paramos gavėja* – organizacija, įgyvendindama savo metinėje darbo programoje apibrėžtą veiklą. Jos turi būti registruojamos apskaitos dokumentuose pagal taikomus apskaitos principus. Paramos gavėjo vidaus apskaitos ir audito procedūros turi būti tokios, kad būtų galima tiesiogiai sutikrinti išlaidas ir pajamas, deklaruotas veiksmo atžvilgiu, su atitinkamomis finansinėmis ataskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais.

Reikalavimų atitikimo kriterijai – reikalavimų atitikimo kriterijai yra nustatyti kiekvienai programos *priemonei* ir yra taikomi per pirmą pateiktą pasiūlymą atrankos etapą. Išsamiai pagal *atrankos ir dotacijos skyrimo kriterijus* vertinami tik reikalavimų atitikimo kriterijus atitinkantys pasiūlymai.

Reikalavimus atitinkantis laikotarpis – laikotarpis, per kurį turi būti patirtos *reikalavimus atitinkančios išlaidos*, tai yra išlaidos, kurios yra reikalingos veiklai arba bendrai finansuojamai darbo programai įgyvendinti ir kurias reikia apmokėti. Reikalavimus atitinkantis laikotarpis nurodomas *dotacijos sutartyje* arba *sprendime dėl dotacijos skyrimo*.

Atmetimo kriterijai – bendro pobūdžio kriterijai, taikomi visiems pareiškėjams, prašantiems Komisijos skirti dotaciją. Pareiškėjai privalo patvirtinti, kad atitinka Finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies, 94 straipsnio ir 96 straipsnio 2 dalies a punkto nuostatas.

Išorės auditas – teikiant paraišką: jeigu prašoma dotacija siekia 100 000 EUR veiklos dotacijos atveju, kartu su paraiška turi būti pateikta patvirtinto išorės auditoriaus ataskaita. Ją turi sudaryti audito patvirtintos turimos praėjusių *finansinių metų* ataskaitos (ne vėlesnės kaip 18 mėnesių). Ši prievolė netaikoma *viešosioms organizacijoms*, apibrėžtoms šiame Programos vadove; tarptautinėms organizacijoms, kurioms taikoma viešoji teisė, antrinio arba

aukštesniojo švietimo įstaigoms, *paramos gavėjams*, turintiems kolektyvinių ir asmeninių įsipareigojimų (kai *dotacijos sutarties* šalys yra keli paramos gavėjai ir (arba) kai *sprendimas dėl dotacijos skyrimo* taikomas keliems paramos gavėjams).

Teikiant mokėjimo prašymą: koordinatoriaus arba paramos gavėjo, su kuriuo sudaryta dotacijos sutartis, paskutinių finansinių metų finansinės ataskaitos (balanso, pelno ir nuostolio ataskaitos) turi būti patvirtintos registruoto ir nepriklausomo išorės auditoriaus arba, viešosios įstaigos atveju, kompetentingo ir nepriklausomo valstybės pareigūno. Kai veiklos dotacija yra 100 000 EUR arba didesnė, išorės audito ataskaita turi būti pridėta prie mokėjimo prašymo (įskaitant tolesnius išankstinio finansavimo išmokų mokėjimus).

Finansinės pareiškėjo galimybės – vienas iš *atrankos kriterijų*, vertinamas per pateiktų pasiūlymų atrankos procesą. Pareiškėjai privalo turėti stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius ir tęsti savo veiklą projekto įgyvendinimo laikotarpiu bei prisidėti prie finansavimo. Kad *finansines galimybes* būtų lengviau įvertinti, turi būti pateikta Finansinių galimybių forma.

Finansinės informacijos forma – Vykdomosios įstaigos tarnybos negali nei skirti dotacijos, nei leisti sumokėti išankstinio finansavimo išmokos tol, kol *paramos gavėjo* rekvizitai nebus užregistruoti ir centralizuotai patikrinti. Tuo tikslu pareiškėjai privalo pateikti Finansinės informacijos formą, pagal kurią būtų galima patikrinti *banko sąskaitą*, susijusią su *dotacijos sutartimi arba sprendimu dėl dotacijos skyrimo*. Ši forma privalo būti pasirašyta sąskaitos valdytojo ir patvirtinta banko (t. y. oficialiu banko antspaudu ir banko atstovo parašu).

Vienodo dydžio įkainiai – pagal šią sistemą dotacija apskaičiuojama kaip fiksuota suma. Kad ir paramos gavėjams, ir Vykdomajai įstaigai dotaciją būtų paprasčiau valdyti, įvedama paramos apskaičiavimo sistema remiantis vienkartinėmis sumomis ir vienodo dydžio įkainiais.

Dotacijos sutartis – geros kokybės pasiūlymai gali būti Europos Sąjungos finansuojami pagal Vykdomosios įstaigos ir *paramos gavėjo* sudarytą *dotacijos sutartį*. Dotacijos sutartyje nustatomos dotacijos skyrimo sąlygos, ji įsigalioja, kai ją pasirašo antroji šalis, t. y. Vykdomoji įstaiga. Ji gali būti keičiama *reikalavimus atitinkančiu veiklos laikotarpiu*.

Dotacijos apskaičiavimo forma – oficiali forma, kurią reikia naudoti apskaičiuojant dotaciją ir pridėti prie teikiamos e. formos. Tai neatskirama paraiškos formos dalis.

Sprendimas dėl dotacijos skyrimo – geros kokybės pasiūlymai gali būti Europos Sąjungos finansuojami pagal Vykdomosios įstaigos vienašališkai pasirašytą sprendimą dėl dotacijos skyrimo. Sprendime dėl dotacijos skyrimo nustatomos dotacijos skyrimo sąlygos. Jis gali būti keičiamas *reikalavimus atitinkančiu veiklos laikotarpiu*.

Netiesioginės išlaidos (administracinės arba veiklos išlaidos) – *reikalavimus atitinkančios išlaidos*, kurių neįmanoma priskirti prie konkrečių išlaidų, tiesiogiai susijusių su veiklos įgyvendinimu (t. y. negalima jai priskirti tiesiogiai), bet kurias galima nustatyti ir įrodyti, kad jos buvo susijusios su veikla. Jas gali sudaryti tokios išlaidos: nuomos, šildymo, elektros, dujų, ryšių ir pašto.

Juridinis asmuo – kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjas privalo būti juridinis asmuo, t. y. privati arba viešoji organizacija, turinti juridinio asmens statusą. Kad būtų galima patikrinti, ar

pareiškėjai yra juridiniai asmenys, kartu su atitinkamais patvirtinamaisiais dokumentais (t. y. įstatais arba steigimo nutarimu) turi būti pateikta *Juridinio asmens forma*.

Veiklos galimybės – tai vienas iš *atrankos kriterijų*, vertinamas per pateiktų pasiūlymų atrankos procesą. Pareiškėjai privalo turėti profesinių įgūdžių ir kvalifikaciją, reikalingą siūlomai veiklai arba darbo programai įvykdyti.

Programoje dalyvaujančios šalys – programoje gali dalyvauti Europos Sąjungos valstybės narės: Airija, Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vokietija, Vengrija, Kroatija, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija ir Albanija prisijungė prie programos, todėl gali visateisiškai dalyvauti visuose programos veiksmuose.

Programoje potencialiai dalyvausiančios šalys – programoje taip pat galbūt galės dalyvauti kitos šalys, jeigu bus įvykdyti tam tikri teisiniai ir finansiniai išipareigojimai (t. y. pasirašytas susitarimo memorandumas, kuriame nustatomos atitinkamos šalies dalyvavimo programoje sąlygos). Daugiau informacijos apie šių šalių dalyvavimą pateikta interneto svetainėje http://ec.europa.eu/citizenship/focus/focus14_en.htm. Programoje potencialiai dalyvausiančios šalys:

- ELPA narės, EEE susitarimo šalys (Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija);
- šalis kandidatė⁸ (Turkija);
- Vakarų Balkanų šalys (Bosnija ir Hercegovina, Juodkalnija, Serbija ir Kosovas pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 1244).

Programos komitetas – remiantis sprendimu, kuriuo įsteigta programa „Europa piliečiams“, Komisijai ir Vykdomajai įstaigai talkina komitetas, kurį sudaro *programoje dalyvaujančių šalių* atstovai. Šis Komitetas nuolat informuojamas, kviečiamas pateikti savo nuomonę dėl, be kitų dalykų, programos darbo plano įgyvendinimo, dotacijos skyrimo kriterijų, atrankos, bendros įvairių programos veiksmų pusiausvyros.

Įrodymai, kad organizacija veikia vienos arba kelių vietos valdžios institucijų vardu (taikoma tik ne pelno organizacijoms ir giminiavimosi komitetams, teikiantiems paraiškas pagal 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ ir 1.2 priemonę „Susigiminiavusių miestų tinklai“) – oficialus raštas, kuriame aiškiai nurodoma, kad pareiškėjas veikia vietos valdžios institucijos vardu, pasirašytas tos vietos valdžios institucijos atstovo.

Viešojo organizacija – bet kuri institucija, kurios išlaidų dalį savaime apmoka valstybės išdas iš centrinio, regioninio arba vietos lygmens valstybės biudžeto. Kitaip tariant, tokios išlaidos apmokamos iš viešojo sektoriaus lėšų, gautų iš įstatymuose nustatytų mokesčių, baudų arba komisinių mokėjimų – dėl to nereikia teikti paraiškų, kurios galėtų tapti kliūtimi šioms lėšoms gauti. Organizacijos, kurių egzistavimas priklauso nuo valstybės finansavimo ir kurios kasmet

⁸ Šalys, siekiančios narystės ES, įgyja šalies kandidatės statusą nuo tos dienos, kai Europos Taryba oficialiai priima jų paraišką.

gauna dotacijas, bet teoriškai tam tikrais metais gali negauti jokio finansavimo, Vykdomosios įstaigos yra laikomos ne viešosiomis, bet privačiomis organizacijomis.

Peržiūros teisė – Europos Parlamentas turi teisę peržiūrėti įgyvendinimo priemones, kurioms taikoma bendro sprendimo procedūra (t. y. dėl kurių sprendimus priima Taryba ir Parlamentas, remdamiesi Komisijos pasiūlymu). Naudodamasis šia teise Parlamentas prieš Komisijai priimant oficialų sprendimą turi per vieną mėnesį išnagrinėti priemonės projektą. Terminas pradedamas skaičiuoti iškart, kai pasiūloma įgyvendinimo priemonė (t. y. bendrai finansuoti atrinktų pasiūlymų sąrašas), pasikonsultavus su *Programos komitetu*, perduodama Parlamentui.

Atrankos kriterijai – pagal šiuos kriterijus vertinamos organizacijų pareiškėjų *veiklos ir finansinės galimybės*, tai, kaip jos gebės įgyvendinti siūlomą projektą arba darbo programą (t. p. žr. *Veiklos galimybės* ir *finansinės galimybės*).

Subranga (sutarčių įgyvendinimas, pirkimo sutarčių sudarymas) – visas paslaugas ir (arba) prekes pagal siūlomą projektą arba darbo programą gali teikti kita šalis, ne organizacija pareiškėja, jas visiškai apmoka organizacija pareiškėja, neatsižvelgiant į teisinę jos ir trečiosios šalies susitarimo formą. Subrangovai privalo būti nurodyti paraiškos formoje, tiesioginės išlaidos privalo būti susietos su šių šalių vykdoma veikla ir aiškiai nurodytos biudžete. Bendra pirkimo sutarčių vertė negali viršyti pusės Europos Sąjungos skirtos dotacijos sumos.

Ekspertų grupės yra viešosios politikos tyrimų organizacijos. Šios organizacijos susieja mokslinių tyrimų ir politikos procesus Europos lygmeniu. Jos padeda rasti sprendimus ir sudaryti sąlygas mokslininkams, intelektualams ir sprendimus priimantiems subjektams sąveikauti.

Sąvoką „**susigiminiavę miestai**“ reikia suprasti plačiąja prasme, ji apibūdina miestus, kurie yra pasirašę arba įsipareigoję pasirašyti giminiavimosi sutartis, taip pat miestus, dalyvaujančius kitokios formos partnerystėje, skatinančioje jų bendradarbiavimą ir kultūrinius ryšius.

Giminiavimosi sutartys – vienos tokios sutarties formos arba modelio nėra, todėl sutarties tekstas dažnai gali būti gana bendro pobūdžio, joje numatomas abipusis bendradarbiavimas, piliečių vienijimas, ateities santykių ir bendros veiklos plėtojimas. Informacija apie sudarytas ir ateityje planuojamas sudaryti sutartis turi būti pateikta paraiškos formoje, tačiau kartu su paraiškos dokumentais sutarčių kopijų pateikti nebūtina.

Rezultatų vertės didinimas – procesas, kurio metu skleidžiami ir diegiami projekto rezultatai siekiant, kad jų vertė būtų kuo didesnė, o jų poveikis kuo stipresnis ir kad kuo daugiau Europos piliečių turėtų iš jų naudos.

Darbo programa (rengiama, kai skiriamos *metinės veiklos dotacijos*) yra išsami 12 mėnesių laikotarpio darbo programa. Joje turėtų būti suplanuota paraišką teikiančios organizacijos teisės aktuose nustatyta veikla, taip pat konferencijos, seminarai, apskritojo stalo diskusijos, atstovavimas, ryšiai ir vertinimas, kita pastovi veikla Europos lygmeniu.

„Programos Europa piliečiams vadovas“ (redakcija galioja nuo 2011 m.) – II PRIEDAS – Reikalavimų atitikimo kriterijų lentelė

REIKALAVIMŲ ATITIKIMO KRITERIJAI	PIRMASIS VEIKSMAS „Aktyvių piliečių Europa“				ANTRASIS VEIKSMAS „Aktyvi Europos pilietinė visuomenė“			KETVIRTASIS VEIKSMAS
	1.1 priemonė „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“ *	1.2 priemonė „Susigiminiavusių miestų tinklai“	2.1 priemonė „Piliečių projektai“	2.2 priemonė „Remiamosios priemonės“	1 priemonė „Struktūrinė parama ES ekspertų grupėms“	2 priemonė „Struktūrinė parama ES lygmens PVO“	3 priemonė „Parama PVO vykdomiems projektams“	„Gyva Europos atmintis“
A. PAREIŠKĖJO IR PARTNERIŲ POBŪDIS								
A.1. TEISINIS STATUSAS: VISI pareiškėjai ir partneriai turi būti arba VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS arba NE PELNO ORGANIZACIJOS, turinčios juridinio asmens statusą - tai priklauso nuo priemonės, pagal kurią teikiama paraiška								
A.2. VISI pareiškėjai ir partneriai turi būti ĮSTEIGTI vienoje iš programoje dalyvaujančių šalių (vienoje iš ES valstybių narių + Kroatijoje, Albanijoje, Buvusioje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje)								
A.3. Organizacijos POBŪDIS								
VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS arba NE PELNO ORGANIZACIJOS, TURINČIOS JURIDINIO ASMENS STATUSĄ	Miestai / savivaldybės Giminiavimosi komitetai, atstovaujantys vietos valdžios institucijoms Ne pelno organizacijos, atstovaujančios vietos valdžios institucijoms	Miestai / savivaldybės Giminiavimosi komitetai, atstovaujantys vietos valdžios institucijoms Ne pelno organizacijos, atstovaujančios vietos valdžios institucijoms Vietos / regioninės valdžios institucijos Vietos valdžios institucijų federacijos / asociacijos	Vietos valdžios institucijos PVO (sąvoka paaškininta p. 60)	Vietos valdžios institucijų federacijos / asociacijos Įstaigos, turinčios specialiųjų žinių arba patirties pilietiškumo srityje	ES viešosios politikos tyrimų organizacijos (ekspertų grupės)	ES lygmens PVO, puoselėjančios aktyvų Europos pilietiškumą (žr. p. 51) PVO, veikiančios gyvos Europos atminties srityje (žr. p. 52)	PVO (sąvokų paaškinimai p. 60)	Memorialai / muziejai Likusių gyvųjų asociacijos Atminimo sritį valdantys subjektai NVO Bendro pobūdžio federacijos Vietos / regioninės valdžios institucijos
A.4. MAŽIAUSIAS GALIMAS PARTNERIŲ SKAIČIUS (t. y.) šalių, kurias reikia įtraukti į projektą, įskaitant pareiškėją, kurių bent viena yra ES valstybė narė, skaičius								
Bent dvi dalyvaujančios šalys	X			X	NETAIKOMA	NETAIKOMA	X	NETAIKOMA
Bent 4 dalyvaujančios šalys		X			NETAIKOMA	NETAIKOMA		
Bent 5 dalyvaujančios šalys			X		NETAIKOMA	NETAIKOMA		
B. PROJEKTO ARBA DARBO PROGRAMOS POBŪDIS IR MASTAS								
B.1. MAŽIAUSIAS GALIMAS DALYVIŲ SKAIČIUS viename projekte								
	25	30	200	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA
B.2. BIUDŽETAS								
MAŽIAUSIA galima reikalavimus atitinkanti dotacija vienam projektui / darbo programai (EUR)	5 000,00	10 000,00	100 000,00	30 000,00	NETAIKOMA	NETAIKOMA	10 000,00	10 000,00
DIDŽIAUSIA galima reikalavimus atitinkanti dotacija vienam projektui / darbo programai (EUR)	25 000,00	150 000,00	250 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	150 000,00	55 000,00
B.3. Veiklos VIETA ir renginių skaičius: veikla turi būti vykdoma vienoje iš reikalavimus atitinkančių programos šalių (žr. p. 17)*								
Mažiausias galimas renginių viename projekte skaičius	NETAIKOMA	bent 3 renginiai	NETAIKOMA	bent 2 renginiai	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA
B.4. PROJEKTO TRUKMĖ – ilgiausia galima projekto trukmė per reikalavimus atitinkančią laikotarpį								
	9 mėnesiai vienam projektui / 21 diena (vieno susitikimo trukmė)	24 mėnesiai vienam projektui / 21 diena vienam renginiui	12 mėnesių	12 mėnesių	12 mėnesių	12 mėnesių	18 mėnesių	12 mėnesių
C. PARAIŠKA								
C.1. Oficiali paraiškos forma : projekto paraiška atitinka reikalavimus, jeigu pateikiama naudojant šiuo metu galiojančią elektroninę dotacijos paraiškos formą (e. formą)								
C.2. Terminas: projektų pasiūlymai turi būti pateikti laikantis kiekvienoje programos priemonėje nustatytų terminų ir pradėti vykdyti per reikalavimus atitinkančią laikotarpį (žr. p. 12)								
C.3. Oficiali kalba: oficiali paraiškos forma (e. forma) turi būti visa užpildyta viena iš oficialių ES kalbų.								

* PASTABA. Pagal 1.1 priemonę tas pats miestas (t. y. miestas, kuriam atstovauja jo savivaldybė, giminiavimosi komitetas arba ne pelno organizacija) per metus gali gauti tik vieną dotaciją.

* PASTABA. Pagal 1.1 ir 1.2 priemonės veikla turi būti vykdoma bet kurioje iš reikalavimus atitinkančių šalių (žr. p. 17), dalyvaujančių projekte.

III PRIEDAS

VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI, taikomi pagal 1.1 priemonę „Miestų giminiavimosi veiklai skirti piliečių susitikimai“

	Dienų skaičius	Dienų skaičius
Dalyvių skaičius	≤10	>10
>190	25 000 EUR	25 000 EUR
176–190	25 000 EUR	
161–175	23 000 EUR	
146–160	21 000 EUR	
131–145	19 000 EUR	
116–130	17 000 EUR	
101–115	15 000 EUR	
86–100	13 000 EUR	
71–85	11 000 EUR	19 000 EUR
56–70	9 000 EUR	15 000 EUR
41–55	7 000 EUR	11 000 EUR
25–40	5 000 EUR	7 000 EUR

PAVYZDŽIUI: jeigu pakviestų dalyvių skaičius patenka į intervalą **25–40 (t. y. jeigu dalyvauja nuo 25 iki 40 asmenų)** ir jei susitikimas trunka **10 dienų arba trumpiau**, prašytina reikalavimus atitinkanti dotacija yra **5 000 EUR**. Jeigu pakviestų dalyvių skaičius patenka į tą patį intervalą (**25–40 dalyvių**), bet susitikimas trunka **ilgiau negu 10 dienų**, prašytina reikalavimus atitinkanti dotacija yra **7 000 EUR**.

IV PRIEDAS

VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI renginiams, taikomi pagal 1.2 priemonę „Susigiminiavusių miestų tinklai“

Renginio vieta	Vienodo dydžio įkainis vienam dalyviui per vieną dieną	Vienodo dydžio įkainis tarptautiniam dalyviui per vieną dieną
Belgija	54,23 EUR	84,02 EUR
Bulgarija	15,70 EUR	24,33 EUR
Čekija	34,95 EUR	54,14 EUR
Danija	56,21 EUR	87,08 EUR
Vokietija	50,60 EUR	78,40 EUR
Estija	29,85 EUR	46,24 EUR
Graikija	38,99 EUR	60,40 EUR
Ispanija	45,00 EUR	69,72 EUR
Prancūzija	49,27 EUR	76,33 EUR
Airija	63,92 EUR	99,03 EUR
Italija	45,64 EUR	70,71 EUR
Kipras	40,55 EUR	62,82 EUR
Latvija	24,02 EUR	37,21 EUR
Lietuva	25,26 EUR	39,13 EUR
Liuksemburgas	64,38 EUR	99,74 EUR

Renginio vieta	Vienodo dydžio įkainis vietos dalyviui per vieną dieną	Vienodo dydžio įkainis tarptautiniam dalyviui per vieną dieną
Vengrija	29,21 EUR	45,25 EUR
Malta	32,01 EUR	49,58 EUR
Nyderlandai	57,91 EUR	89,71 EUR
Austrija	56,57 EUR	87,64 EUR
Lenkija	23,47 EUR	36,35 EUR
Portugalija	32,05 EUR	49,66 EUR
Rumunija	16,44 EUR	25,47 EUR
Slovėnija	38,39 EUR	59,47 EUR
Slovakija	27,28 EUR	42,26 EUR
Suomija	51,94 EUR	80,46 EUR
Švedija	53,27 EUR	82,52 EUR
Jungtinė Karalystė	53,82 EUR	83,38 EUR
Kroatija	22,50 EUR	34,86 EUR
Albanija	12,03 EUR	18,64 EUR
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	12,03 EUR	18,64 EUR

V PRIEDAS
VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI renginiams, taikomi pagal
Antrojo veiksmo 3 priemonę „PVO vykdomi projektai“ ir
Ketvirtąjį veiksmą „Gyva Europos atmintis“

Renginio vieta	Vienodo dydžio įkainis vienam dalyviui per dieną	Vienodo dydžio įkainis vienam tarptautiniam dalyviui per dieną
Belgija	58,29 EUR	129,02 EUR
Bulgarija	16,88 EUR	37,36 EUR
Čekija	37,56 EUR	83,14 EUR
Danija	60,42 EUR	133,72 EUR
Vokietija	54,39 EUR	120,39 EUR
Estija	32,08 EUR	71,01 EUR
Graikija	41,91 EUR	92,75 EUR
Ispanija	48,37 EUR	107,07 EUR
Prancūzija	52,96 EUR	117,23 EUR
Airija	68,71 EUR	152,08 EUR
Italija	49,06 EUR	108,59 EUR
Kipras	43,58 EUR	96,47 EUR
Latvija	25,82 EUR	57,14 EUR
Lietuva	27,15 EUR	60,09 EUR
Liuksemburgas	69,20 EUR	153,17 EUR

Renginio vieta	Vienodo dydžio įkainis vienam dalyviui per dieną	Vienodo dydžio įkainis vienam tarptautiniam dalyviui per dieną
Vengrija	31,39 EUR	69,48 EUR
Malta	34,40 EUR	76,15 EUR
Nyderlandai	62,24 EUR	137,76 EUR
Austrija	60,81 EUR	134,60 EUR
Lenkija	25,22 EUR	55,83 EUR
Portugalija	34,38 EUR	76,09 EUR
Rumunija	17,67 EUR	39,11 EUR
Slovėnija	41,26 EUR	91,33 EUR
Slovakija	29,32 EUR	64,89 EUR
Suomija	55,83 EUR	123,56 EUR
Švedija	57,26 EUR	126,73 EUR
Jungtinė Karalystė	57,85 EUR	128,04 EUR
Kroatija	24,19 EUR	53,53 EUR
Albanija	12,93 EUR	28,62 EUR
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	12,93 EUR	28,62 EUR

VI PRIEDAS VIENODO DYDŽIO ĮKAINIAI, taikomi VEIKLOS DOTACIJOMS

**Antrojo veiksmo 1 priemonė „Struktūrinė parama Europos politikos tyrimų organizacijoms“
ir
Antrojo veiksmo 2 priemonė „Struktūrinė parama ES lygmens PVO“**

Šalis	Įkainis vienam asmeniui	Šalis	Įkainis vienam asmeniui
Austrija	42 747 EUR	Airija	46 942 EUR
Belgija	39 905 EUR	Italija	35 363 EUR
Bulgarija	14 318 EUR	Lietuva	21 460 EUR
Kipras	33 213 EUR	Liuksemburgas	47 289 EUR
Čekija	27 874 EUR	Latvija	19 866 EUR
Vokietija	40 078 EUR	Malta	26 453 EUR
Danija	41 638 EUR	Nyderlandai	46 457 EUR
Estija	23 367 EUR	Lenkija	19 554 EUR
Graikija	32 693 EUR	Portugalija	26 349 EUR
Ispanija	35 571 EUR	Rumunija	16 295 EUR
Suomija	40 633 EUR	Švedija	41 603 EUR
Prancūzija	37 443 EUR	Slovėnija	31 515 EUR
Kroatija	21 738 EUR	Slovakija	25 031 EUR
Vengrija	22 327 EUR	Jungtinė Karalystė	40 286 EUR
Albanija	11 302 EUR	Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	11 302 EUR